

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Költők Emlékalapja.”

Budapest, augusztus 1.

(s.) Ha okos embertől azt kérdezik, hogy mi ér többet, egy jó könyv, vagy egy rossz szobor: elneveli magát, vagy megütözik a naiv kérdésen. És mégis mennyi pénzt öltünk már bele rossz szobrokba és milyen keveset költöttünk könyvekre. Ami, sajnos, nem azt jelenti, hogy a képzőművészet pártolása nálunk valami erős lábón áll, hanem csak azt, hogy az irodalom kultusza is gyenge lábón áll. Nehéz a választás, hogy melyik gyengében. Mivelhogy egyáltalán eszünkbe nem jut azzal gyanúsítani az emléksobrokra néha elég hőkezűen adakozó honfitársainkat, hogy a művészet kultuszának szent céljai lebegnek előttük, mikor a gyűjtővekre odajegyzik a nevüket és fillereiket vagy koronáikat. A művészet, ha lehet, még idegenebb a lelkünknek, mint az irodalom. Hiszen ha a művészetet meg tudnók becsülni, akkor nagyon jó dolga volna nálunk az irodalomnak is. Dehogyan ellentétes ez a kettő, mikor iker-testvér. Dehogyan panaszkodnánk a képzőművészet kultuszának a túltengése miatt. De hát erről nevétséges beszélni is. A dolog nyitja az, amint mindenki tudván tudja, hogy az emléksobrokra adakozók nevei megjelennek az újságokban, a könyvvásárlóké pedig nem. Ezért van nálunk az irodalomtörténet majdnem minden valamirevaló alakjának szobra és ezért nem vásárolnánk nálunk könyvet sem holt, sem eleven írótól. Amiben nem az a baj, hogy szobrok vannak, hanem az, hogy olvasók nincsenek. Súlyosbítja a hibát, hogy költőinknek még a szobraikkal is malőrjük volt — hiszen azért születtek a sorsharaggal egy anyaméhben — ugyanis nagyjából rossz szobrokkal tisztelte meg

emléküket a halás, de verseiket nem olvasó utókor.

Ezek a banális igazságok pedig nem véletlenül jutnak most az eszünkbe, hanem a nagy német kulturnemzetnek egyik legújabb nagyszabású erőpróbája révén. Azt olvassuk ugyanis, hogy a németek között mozgalom indult meg egy nagy nemzeti alap összehozására, amelynek az volna a rendeltetése, hogy a német költők emlékét hozzájuk legméltóbb módon tisztelje meg: a műveik terjesztése által. A világ minden tájékán élő németek között gyűjtenek az alapra, amelynek *Német Költők Emlékének Alapja* lesz a neve. A felhívás alatt első sorban a német birodalom kancellárjának és az osztrák kultuszminiszternek a neve van egymás mellett. A pénzből, amely bizonyára sok millióra fog rugni, nem emelnek szobrokat, emlékoszlopokat, síremlékeket, hanem nagyszerű *Emlékiadást* rendeznek a klasszikusok műveiből, szépet, díszeset, de olcsót, olcsóbbat a mostani filléres kiadásoknál is. Azt akarják, hogy minden német ember vegye meg és olvassa a német költőket, hogy ott legyen az emléksoborra mindegyiknek a nép szívében.

Hogy ez a mozgalom nem egészen tiszta minden politikai célzattól, az meg lehet; és hogy a pángármán agitáció ki fogja használni a maga céljaira, az egészen bizonyos. De minket nem ez érdekel, hanem az a hatalmas és e mellett egészen gyakorlatias példaadás, amelyet nálunk is jó lesz megszívlelni többféle okból, noha szó sem lehet arról, hogy utánozván, akár csak meg is közelíthessük a dimenzióit. Hanem okulásul ránk fér a példaadás és a módszer talán nálunk inkább beválnék, mint bárhol másutt.

A nyilvános gyűjtések módszere ugyanis eléggé ki van próbálva, hogy kis ügyes szer-

vezéssel mindig lehet csinálni valamit. Olvasni nem szeretünk, de lelkesülni tudunk. Mert lelkesülni jólesik, főképpen ha lelkesedésünk nyomdafestékben kamatoz. Meg kellene próbálni valamit, ha nem is éppen ugyanazt, amit a németek csinálnak, hanem valami olyanfélélt. Talán ezen a nyomon elindulva, mégis csak ki tudnánk eszelni valamiféle okos fogást, hogy rászoktassuk a magyar közönséget rendszeres szellemi táplálkozásra. A komoly, értékes, tartalmas táplálékra tudniillik. Mert léhaságokra, szenzációs nyomtatványokra még valamelyest kapható. Ámbár a könyvkiadás általában nem jó üzlet és nem hiszszük, hogy könnyen akad könyv olyan, amely elég léha, elég üres, elég szenzációs arra, hogy ne csak beszéljenek róla, hanem meg is vegyék; megvegyék nagy számban, megvegye mindenki, aki nem analfabéta és rendelkezik egy-két fillérral arra, hogy könyvet is vegyen. Mert a könyvvásárlással szemben a magyar embernek nemcsak hogy fogékonysága nincs, hanem valami különös áverziója van. Még a fölöslegét is sajnálja ilyenfajta portékára adni. Attól pedig, hogy életszükséglete legyen a könyv, legalább ezer mérföldnyire van.

Jut ebben a koldus országban sok mindenfélére. A minap volt például a híres karászal. Azt mondják, valami rémitő summát forgalmazott. Többet, mint az egész ország egész esztendei könyvfogyasztásának az ára. Egy-egy nyilvános gyűjtés napok alatt tizezreket eredményezett, ami szép és jó dolog. Az sem baj, hogy ezrek gyűltek egybe hamarosan Lenau Miklós *német* költő szobrára. Az már kevésbé öröndetes, hogy a löversenyre mennyi szegény ember viszi a pénzét évente. Az viszont inkább megbocsátható, hogy egy-egy színházi vagy orfeumi páholyra husz-huszonkét koronát is kiadnak olyan emberek,

TÁRCA

Nem hiszek.

Egy álmos nyári éjszakán
Az ágyamon kuporgott,
Vizes moszat volt zöld haján,
Szemében vére forgott.
És reggelig fulembe sug,
Beszéde, érzem, hogy hazug
És nem hiszek.

Nyöszörgött ajka hajnalig,
Ugy fojtogatta lelkem;
Míg zengte rémes delait,
S szemem felé emeltem,
Bús hangja kebelembe szállt,
Magamba szívtam a halált;
De nem hiszek.

„Az illatos szobában ül
Ábrándod testes árnya
És száll az álma hűtlenül,
— Ó merre, hová száll ma? —
A pillantása réveteg
És gondolatja nagybeteg.”
— En nem hiszek.

„Nem téged vár a hűtlen,
Lágy csókodat se kéri.
Kinek haragja féktelen,
Ha karja sújtva éri,
S ki hókeblén üt száz sebet,

Ót, várja vágyra kedvesed.”

— En nem hiszek.

És suttog hajnalig a rém,
De nem hiszek szavában.
A távolból mosolyg felém,
En fehér testű vágyam.
De érzem, hogyha rám borul,
Elfáradt koblem elszorul
— Es nem hiszek.

Bródy Miksa.

Igaz volt! . . .

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Maurice Montégut.

Május vége felé történt, mikor az első rózsák nyilltak, hogy a kis Heléne de Sens báróné meghalt. A báró szerelemből vette volt el, így beszélték legalább, mert a hozománya nagyon szűkös volt és nem volt része olyan gazdagságban, amelybe ennek a házasságnak a révén belejutott. Es Jacques de Sens három hónap mulva mégis kezdte lassankint elveszteni az érdeklődését a feleségé iránt és a legesekélyebb lelkiismereti furdalás nélkül folytatta legénykori életét. Ugy gondolta, hogy Heléne mindent neki köszönhet, joga van tehát örök hálójára, mivelhogy gazdaggá tette és ez elég. Haladéktalanul fölkereste régi barátait, eljárt a klubba s az olykor-olykor jelentkező lelkiismereti furdalásokat ezzel a mentegőtőzessel zavarta el magától:

— Hiszen mindene megvan!

E mellett teljesen bizott a feleségében és hisztségében meglegedett egy kis vállvonogatással

arra a gondolatra, hogy megcsalt férjek is vannak a világon.

Öt évvel házasságuk megkötése után Heléne hideg télen, mikor egy bálból haza ment, meghült, beteg lett, hónapokig sorvadtt és tudta, hogy közeledik a végéhez. Az utolsó pillanatban, amikor a báró mélyen megrendülve a haladékló fölé hajolt, bucsuszó helyett mintha más, meglepő szót hallott volna. Mintha a báróné ezt susogta volna:

— Bocsáss meg!

— Aztán az örök némaság zárta le az ajkát.

— Bocsáss meg?... De hát mit?...

Jacques de Sens beismerte abban a pillanatban, hogy inkább rajta volna a sor, hogy bucsúnatot kérjen. Ugy döntötte el hát magában a dolgot, hogy tévedett, rosszul halotta. És a gyanu árnyéka is egy pillanat alatt elenyészett. Igaz fájdalommal megsíratta a halottat, mert ha könnyelmű és önző is volt talán mindig, de keresztül-kasul még sem volt rossz.

A temetés napján sajtáságos dolog történt. A templomban egy oszlop mögött elrejtőzve egy ismeretlen fiatalember zokogott, majd hirtelen összeserkadt, nyilván a fájdalom nagy súlya alatt, s úgy szedték fel ajtultan a kőkövokről. Akkor tompa nyugtalansággal gondolt Jacques Heléne sajtáságos bucsuzására és a kétség ismét szívébe surrant. Majd újra egy okoskodott:

— Az az ismeretlen nyilván valami boldogtalan ember, akinek a szíve bizonyára valami nemrég szenvedett csapástól vérzik még. A gyászszertartás jelenete újra fölkelte fájdalmát és lázas rohamig fokozta.

Ez a gondolatmenet megnyugtatta, s Heléne emlékezte zavartalan volt.

Egy júliusi reggelen Jacques báró szomoruban ébredt föl, mint máskor. Egész éjjel Heléneről álmodott, akit már-már egészen elfelejtett.

akik egész életükben annyi pénzt nem költenek könyvre. Az is megmagyarázható, hogy ugyanazt a szindarabot, amelyet a középsorsu ember ötkoronás támlásszékekben élvez végig, meg nem venné ugyanaz az ember egy koronáért. A színház is műpártolás, amely mellesleg bizonyos nyilvánossággal jár. Az meg éppen természetes, ha százast ragaszt a cigány homlokára a mulató magyar. Ha a jó barátom elé gyűjtőivet teszek, nincs az a cél, amelyre ne röstelné megtagadni a maga egy vagy két forintját. A jó barátok áldozatkészek, áldoznak mindenre, ha szépen felkérjük őket, még talán — könyvre is. De aki magától be-megy a könyvesboltba, hogy megvegyen egy könyvet, amelyre ráéhezt, az a legtrikább emberek közül való. Rendes fogyasztók a könyv-árusoknak nincsenek, úgy, mint a trafikosoknak például. Egy jó szivarért a módosabb ember nem sajnál egy forintot, egy jó könyv-ért igen. Nem tud vele mit csinálni.

Arra hát ne várjunk, hogy a könyv-ár csak úgy magától fel fog lendülni. Próbáljunk lendíteni rajta valamiképpen. Például valami nemzeti alappal, úgy német módra. A németet sok rosszban majmoljuk, tanultunk tőle, igaz, sok jót is. Fogadjuk el talán próbára ezt a tanítását is. Lehet, hogy nem lesz eredménye, de az sem baj. Semmiféle felbuzdulás sem vesz egészen kárba, amely a nemzeti kultúra kimélyítésére, szellemi életünk mondhatatlan sivárságának enyhítésére törekszik. Nincs kizárva, hogy létrejöhet mégis valami olyan nemzeti alap, amely olvasnivaló könyveket dob majd a piacra nagyon olcsón, nem úgy, mint az Akadémia, amely drága pénzen árul soha senki által nem olvasott nagyképűségeket.

Elvégre azonban meglehet, hogy az írókat még ekkor sem fogja bevenni a közönség. Lehet, hogy még a nyilvános gyűjtésre sem adja be a derekát. Talán azt várja, hogy az írók is kánkánt táncoljanak, mint a primadonnák, vagy tényezőzzanak, mint a cigányok.

BELFÖLD

Szell Kálmán Budapestben. Szell Kálmán miniszterelnök ma Budapestre érkezett és leginkább a belügyminisztérium reszortügyeinek elintézésével foglalkozik. A nap folyamán számos látogatást is fogadott, este megjelent a szabad-

Elve, mosolyogva látta viszont, házasságuk első idején, amikor még nem unta meg. Az a fehér tünemény, aki ott ült az ágyánál, órákosszat győrtte s ez a kitartás mély hatással volt rá. A halott, úgy látta, szemére vetette a közömbösséget. És úgy is volt, az óta a borzasztó nap óta nem is járt a frissen hantolt sírnál. Belátta, hogy büns, befogatott és a temetőbe hajtott. Azon a reggelen a temető valóságos vidámnak látszott. Mindenfelé, a keresztteken, a sírköveken virágok mosolyogtak s a napsugaraktól mámoros madarak daloltak a fák lombjai között. Friss élet lüktetett az örök szenderegés felett... Jacques lassu léptekkel haladt a fásorokon át a sírok között, már messziről észrevette a fehér márványemléket, amely új voltában fehér foltnak látszott a régi sírkövek szürkességében. Aztán hirtelen megállt. Egy ember térdelt ott, teljesen feketében, fejét tenyerébe hajtva, álmódúzásba merülve.

Gyors léptekkel folytatta most utját Jacques, de be kellett fordulnia még egy fásorba, meg kellett kerülnie egy-két kápolnát és mikor végre oda ért, akkor látta csak, hogy a távolság megszűnt. A feketeruhás ember még mindig ott volt, ugyanabban a helyzetben, de egy másik sír lábánál, csak néhány lépésnyire odébb. De azért jól megnézte ezt a férfit a még bizalmatlanokodó báró. Nagyon fiatalnak látszott és hasonlított ahhoz az ifjúhoz, akit ájtultan vittek ki a templomból, mikor a papok Heléne kóporsójánál énekeltek.

Rossz gondolatoktól gyötörtén az villant át Jacques agyán, hogy az az ember látta őt jönni, kétségkívül ismeri is őt és úgy fordult el egy másik sírhoz, mikor őt megpillantotta. Hogy megszólítsa? Ez utalatos és neveléses is volna, nem lehetett megtenni. Es lehajtott fejjel tért vissza Jacques báró, a nélkül, hogy csak egy pillanattig is időzött volna annak a sírjánál, akiért kijött a temetőbe. Kérve a temetőből visszatérni jőzőn megfontolása. Lerázta magáról a gyanút és ki-
csufolta magát.

elvü pártkörben és holnap reggel visszautazik Rátótra.

Az új vám-tarifá. Az osztrák-magyar vám-tarifáról, amelynek tervezete állítólag gróf Kanitznak birtokában van, ámbar még el sem készült a *Vossische Zeitung*, egy berlini távirat szerint a következő részleteket közli:

Az egyes vámtételekről eddigél csak annyi bizonyos, hogy általában magasabbak lettek. A vám-tarifá gerince és az általános határozmányok azonban már meg vannak állapítva. Ammi tény, hogy az új vám-tarifában a nemesítő eljárás teljes egészében kialakul, nevezetesen az azonosító eljárás helyébe bizonyos esetekben a rémet bírósági mintá szerinti a bevételi jegy-rendszer, más esetekben pedig a vám-visszatérítési eljárás fog lépni. A nemesítő eljárásban, amelyet természetesen főként Németország és Ausztria között fog érvényesülni, ily módon több olyan iparág fog részesedni, amelyek oleddig abból ki voltak rekesztve. Első sorban a gépipar, a késozipóárna, a fehárnemü- és a vegyipar, továbbá a sóda- és a steeringyárás.

Angol hang a kiigyezésről. A londoni *Morning Post* az osztrák-magyar vámegegyezményről azt írja, hogy a magyar parlamentben nem igen fog nehézséget csinálni, amikor majd a vámegegyezmény jóváhagyásáról lesz szó. Annál kevésbé lehet számítani az osztrák Reichsrathra, a nemzetiségek miatt. *Koerber* miniszterelnök a pártok vezetőivel való tanácskozásban rendkívüli ügyességet tanusított és ezért remélhető mégis, hogy az osztrák parlament is hozzájárul majd a vámegegyezéshez, annál is inkább, mert különben Ausztriában valóságos hadjárat indulna meg az alkotmány ellen, ami által a monarchia sulya európai kérdésekben egy időre legalább esökkenést szenvedne.

Horánszky Lajos nyilatkozata. *Horánszky* Lajosról néhány lap azt újságotta, hogy mandátumáról lemond a kereskedelmi attasé lesz. Horánszky most kijelenti, hogy a hír *a/ptalan*.

Rendelelet a munkáspénztárról. Szell Kálmán, mint belügyminiszter, a következő rendelelet intézte a vármegyey, törvényhatósági, rendezett tanácsu városi és községi árvasszékkekhez:

Az 1900. évi XVI. t.-o. értelmében a m. kir. földmívelési miniszter hatósága alatt Országos Gazdasági Munkás- és Oszelésegély-pénztár szervezetelt, amelynek célja a pénztár rendes és rendkívüli tagjait, a gazdasági külső oszelédeket s azok oszaládjait a törvényben megjelölt esetekben segélyezni. Ezen nagy, morális jelentőségű célra való tekintettel figyelemzetem a címet, hogy minden rendelkezésre álló módon hasson oda, miszerint nemre való tekintet nélkül, minden munkásigazolványval bíró gazdasági munkás vagy szolgálati (oszeléd-) könyvvél bíró gazdasági (külső) oszeléd, továbbá minden gazdasággal foglalkozó

— Ostoba vagyok... Visszafelé vagyok féltékeny... Nem, az az ember csakugyan más sírnál térdelt... Heléne magasztos lélek volt s feddhetetlen...

Sokáig nem tudott szomorodni Jacques. Megint belevetette magát rendes életmódjába, azaz a menetegetődéssel, hogy bánatában szórakoznia kell... Es csak annál mohóbban élvezte az élet lármás örömeit. Játszott, játszott nagyban, egész éjszakákat töltött a kártyaszasztalnál. Félév alatt elvesztette vagyonának a felét, de azért nem hagyta abba a játékok, mert vissza akarta szerezni a vagyonát és csak annál nagyobb léptekkel rohant a romlásába. Egy téli reggelen halványan, hideg verejtékben fürödve ment haza. Azon az éjszakán utolsó százezer frankját veszítette el. Tönkrement, mindennek vége volt, mindenfelé tartozott. Elmélyedt, töprengt s akkor követően támadt fel benne Heléne való emlékezése. Atengedett magát ennek a visszaemlékezésnek és szaggatottan susogta:

— Ha élt volna, akkor megoltalmazott volna... Mindebből semmi sem történt volna.

Es hirtelen végtelen gyöngédséget érzett az elfelejtett halott iránt, aki több, mint tizenöt év óta pihent már a föld alatt. Eppen mindenszentek napja volt. Félvette gyászruháját és most másodsor a temetőbe kocsizott. Ott minden megváltozott. A sötét november megölt minden virágot, minden növényt. A madarak már nem énekeltek az elszáradt ágak között. A temető képe nagyon szomorú volt. Mintha minden sír volna, az ember csakugyan a rémület, a semmi, a némaság bírodalmában érezte magát. Csak a süvöltő szél panaszta töltötte be a komor fásorokat és a vörhenyegyes levelek hulldogáltak kóvályogva a földre. Ezáltal semmiféle gyanus látogató nem zavarta Heléne sírját és Jacques, akinek erejét az utolsó izgalomok fölemésztették, odatámaszkodott a vasrácshoz. De valami csufolkodó véletlen újra

egyén, aki a belépéskor 14. életévét betöltötte és gyámhalóság alatt áll, — a segélypénztárba be lépjen. Együttal legyen kelő felügyelettel arra, hogy a belépettek képviseleti és elvált-kütelezőtségeknek eleget tegyenek, hogy segélyezés esetében a kiskorúak a pénztárt igénybe is vehessék. A belépések, valamint a behetések teljesítését a cím, a gyámi évi számadások és a kiskorúak személyi állapotáról szóló jelentések vizsgálata során eszközölheti. Szell Kálmán, sk.

KÜLFÖLD

Olasz hadihajók vizeinken. Egy idő óta meglepő látogatási kedve kerelkedett az olasz hadihajórajoknak. Hol itt, hol ott bukkannak föl. A sor Toulonon kezdődött, nemrég egy-egy raj járt angol és orosz vizeken. Most egy harmadik Tripolis előtt horgonyoz, onnan Keletre megy, sőt az Arany-szarvat is felkeresi, végre egy negyedik az albán partok mellett cirkál, sőt éppen ez a raj *me látogatta majd a dámt és isztriai kikötőket is*. Erre 1866 óta nincs példa. Sem olasz hadihajó nem jött a mi vizeinkre, sem a mi hadihajóink Olaszország adriai kikötőibe. Az olasz flotta Zárárt, Pólát, Triestet látogatta meg, a mi flottáink egy része viszonzni fogja a látogatást Velencében és Anconában. Ez nyilván azért történik, hogy az olasz hajók albániai látogatása ne hasson ellenünk irányulónak.

A cukoregyezmény. A brüsszeli cukoregyezmény mellett fényes beszédet mondott az angol alsóház tegnapi ülésén *Chamberlain*. A miniszter negyedmillió font sterling hitel megszavazását indítványozta a nyugot-indiai gyarmatok számára és kifejtette, hogy a cukoripar fönntartása o szigetekre mérve föltétlenül szükséges. Ami a cukorprémiumokat és ezeknek hatását illeti o szigetek cukoriparát, a nehézség mind-dig az volt, hogy a külföld nem hitte, hogy Angolország teljes komolysággal meg fogja tenni azokat a lépéseket, amelyek keresztülviteltét már régen tervezte. A miniszter véleménye szerint Anglia tulsokáig húzódozott a kompenzációs vá-mok fölemevéséért. Így azután Anglia hagyta, hogy ez a méltatlan verseny kifejlődjék, míg aztán Nyugat-India és az angol okorgyárak igen nagy kárt szenvedtek. *Azt hiszi, hogy a cukoregyez-ménynek jó hatása lesz*. Ezáltal Anglia komolyan fog a dologhoz; ezt a külföld is tudja. *A brüsszeli egyezményt végre kell hajtani értelme és betűje szerint*. Az angol okortermelők csak méltányosságot kívánnak és azt hit-ték, hogy azzal a természetes kedvezéssel, amelyet nekik a talaj és éghajlat nyújtott, képesek helyzetüket megszilárdítani. A cukorprémiumok megszüntet-tésig azonban Nyugat-India nem képes magát tartani, ha a kormány nem segít. Indítványozza ezért ennek az üsszegnek a megszavazását, hogy a gyarmatok a prémiumok megszüntetéséig ártbassák magukat. A kormány meg fogja próbálni, hogy ez üsszeg kiosz-

kerülgette. Heléne sírján koszorút pillantott meg, rajta ez a sokatmondó felírás: „A kedvesnek!”

Jacques visszahökent, fagyos hideg markolt a szívébe. Ebben a pillanatban egy szélfurak, koszorukat ragadott el egy szomszédos sírról és egészen Jacques lábáig sodorta őket a fásorban. Erre megint okoskodhatott:

— Ezt is a szél sodorhatta ide a sírra!

De azért harag is töltötte el azért az egyre visszatérő gyanuért. Odahagyta a temetőt azzal a szilárd elhatározással, hogy soha többé nem tért oda vissza és végre feledni fog örökre.

Jacques nem tudott hozzászokni a szegénységhez. Eladta a nevét, rangját s elvett egy leányt, akinek nem volt származása, egy egészen közönségesen polgári leányt, aki azonban milliókat hozott neki. Csakhamar rájött azonban, hogy nem elég, ha az embert gazdaggá tesz. Neki is „megvolt mindene,” mint ahogy ő mondta volt annak idején Heléneről és mégis elviselhetetlen volt számára az élet. Minden pillanatban érez-tették vele, hogy semmi sem az övé a házban. Semmit sem számított, s a család, amelybe be-lépett, mint ahogy az ember a vízbe dobja ma-gát, kétségbevonhatatlanul megvetette őt. Eladta magát — megvették. Kitérő lakást adtak neki, jól táplálták és ruházták és kétszáz Louis d'or zsebpénze volt havonként. Ezért az írért be kellett vezetnie a társaságba a második de Sens bárónét. Mikor gyermekei lettek, úgy vélte, meg-visszafutott. De a gyermekek az anyjukhoz hasonlítottak és a nevelésükkel elidegenítették őket tőle.

Igy öregedett meg, mind komorabb lett és csak a magányban keresett vigasztalást. Szeretett kószálni az utcákon s így tévelygve, eljutott egyszer a temető közelébe. Szívében újra föl-ébredt az emlékezés arra, aki ott benn pihent.

— Ó Heléne! — kiáltott fel fájdalmasan.

tásánál elkerüljön mindent, ami a segélyeknek esetleg közvetlen prémium jellegét adhatja. Hosszabb vita után a ház 188 szavazattal 86 ellenében megszavazta a kért hitelt.

A pápa és a franciaországi kulturharó.
Az *Echo de Paris* szerint híre jár, hogy a pápa a francia kormányhoz óvatot intézett a kongregációellenes intézkedések miatt. E tiltakozás szövegét, legalább ebben a pillanatban, nem tessük közzé, hogy ne hívják ki a francia kormány visszatorlását. A francia kormány különben már régebben tudtára adta a római kuriának, hogy ebben a kérdésben nem hajlandó eszmecserét folytatni.

Páris, augusztus 1.

A Rambouilletben ma tartott minisztertanácsban Combes miniszterelnök expozéját terjesztett elő a rendelet által érintett kongregacionista intézetek helyzetéről. E szerint 6000 ilyen intézet közül körülbelül a felét nem érintik a kormány intézkedései. A másik fele eleget tett a kormány felhívásának 400 kivétellel, amelyek kijelentették, hogy meg akarják várni a bezárási rendeleteket. Az ezekre az intézetekre vonatkozó rendeleteket ma délelőtt aláírták.

As angol liberálisok győzelme. A londoni liberális liga által tegnap este rendezett banketten Rosebery lord a leok-nordii választásról beszélt és azt mondotta, hogy Gladstonnek Midlothianban első ízben történt megválasztása óta egyetlen választásnak sem volt akkora jelentősége, mint ennek, amely a kormányra csaknem haldios csapást mért; mert a háború kitörése óta a nemzet vizsgálatait kezdte a kormány magatartását a múltban, amely a folyó évig az ország belsejében semmit sem tett a törvényhozásért. Ezt a győzelmet a liberális emberek a gabonavámok kérdésében és az iskolaügyi kérdésben való összehatásuknak köszönhetik. A liberális párt az utolsó éveken nemcsak egy ily tömörülés hiánya miatt, hanem a nemzet imperialisztikus törekvései iránti szimpátia hiánya miatt és az ir kérdésben való szerencsétlen magatartása miatt szenvedett annyit. Barcanssal a liberális liga ismét gyűjvontja lett valamennyi liberálisnak.

Balkán-szenzációk.

— Sándor király programja. — Macedónia, a viharfészek. — Bolgár szemforgatás. — A szultán haragszik Lipót királyra. — Letartóztatott trónörökös. — A legújabb memorandum. — Firmilián.

Budapest, július 31.

Figyelemre méltó beszédet mondott tegnap Sándor szerb király arról, hogy miféle programot tartanak szem előtt a szerbek. A király a szenátus és a skupstina tagjaihoz intézte ezt a beszédet, akiknek első sorban kellene azt megszívlelniök. A program derék, okos. Leront politikai ábrándokat, elosztat ka-

és arra gondolt, mi lett volna az ő életéből, ha első felesége életben maradt volna... Vele tünt el szerencsése, ő volt a csillagzata. Ő, nagyon elárulta és elhagyta, ezt most beismerte, tizenöt évvel később, hogy rossz férj volt! Mi volt az a gazdaság, amelybe azt az asszonyt bebovasztotta? Most már tudta annak az értékét. A szerepek kicserélődtek és ő volt most az, aki az elfogadott jótétemények keserűségét nyelte... Szegény Heléne... térdelnie kellett volna előtte és gondoskodással, szerelemmel kellett volna körülvennie, akkor talán nem halt volna meg... mind a ketten boldogok lehettek volna!...

Töprengéseiben elmerülve, belépett a temetőbe s rá akart találni, vissza akart emlékezni a sirhoz vezető utra... Megkérdezett egy őrt és némi koválygás után közeledett a sirhoz. Most egyszerre nyugtalanság fogta el, hogy ugyan milyen állapotban fogja találni azt a szegény sirt, amelyet olyan sokáig senki sem látogatott meg. Micsoda romokat fog a helyén találni!... De ugyancsak csalódott.

Tágra nyitotta a szemét, alig akart hinni az érzékeinek. Mégis, az arany az ő feleségének a sirja. Elolvasta a frissen aranyozott felírást:

— Heléne de Sens, meghalt huszonötödik életévében.

És a kövön, a rácson, főn és lenn, mindenütt, virág és újra virág meg koszoru, a daldalmas emlékezés jelképei.

Valaki, egy titokzatos valaki szakadatlanul örködött az ő Heléneje felett. Annak a valakinek a lelkeben szakadatlanul ébren élt a kegyelotes emlékezés.

Az öreg báró térdre hullott és kinyújtotta a karját esdőfőg.

— Boocsáss meg! Boocsáss meg, Heléne-cm. Én könyörgök, hallod, én?!...

És suttogva folytatta:

— Igen, megcsalt... de... igaza volt!...

landos vágyakat, de egyuttal szilárd alapot ajánl: a szerb nemzet egységes fejlődését gazdasági alapon. Bár meghallgatnák a király szavát.

A beszédben Sándor király azt mondta, hogy a skupstina elé terjesztett új kölcsointervezetet, mely igen fontos javaslat, gyorsan és gondosan kell elintézni. A király meglepéssel konstataálta, hogy a mult parlament ülésszakban a parlament működésének sok zavaró akadályát elhárították; reméli is, hogy a parlament tovább fog haladni ezen az uton és Szerbiát mai nehéz helyzetében képessé fogja tenni arra, hogy erőt össze gyűjtsen és megszüntesse azokat a visszasságokat, amelyek az országot nemzeti és gazdasági fejlődésében akadályozzák. Az új alkotmányt nem azért javasolták ki, hogy a pártpolitikai ellentéteknek új alapot teremtsenek és Szerbia mai komoly helyzetében a pártpolitika kicsinyes vitás kérdéseivel nem is foglalkozhat. Arra kell törekedniök, hogy az országnak az egészségesebb fejlődésre szilárd ímpontot nyújtsanak és mindenkinek alkalmat nyújtsanak arra, hogy a haza és a király érdekében hasznos tevékenységet fejtsen ki. Most nem többé vagy kevésbé elérhető politikai eszményekért kell küzdeni, hanem Szerbia nemzetgazdasági és nemzeti alapjait megerősíteni.

Szerbia aligha is fog egyhamar rendet zavarni a Balkánon. Az igazi viharfészek ma Macedónia, amelyben tagadhatatlanul nem a legvirágzóbbak az állapotok. Most, mint Konstantinápolyból jelentik, a szultán által kiküldött bizottság megtette jelentését a Macedóniában behozandó reformokra néve. A bécsi török nagykövetet, aki gróf Goluchovskival a macedóniai kérdéssről már több eszmecserét folytatott, a külügy-miniszter tegnap ugyane önből ismét fogadta. A következő reformok ügyében Konstantinápolyban külön konferenciát fognak tartani, melyen egy az osztrák-magyar, mint az orosz nagykövet részt fog venni. Ezek után remélhető, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország együttes akciójának meg lesz a sikere és Macedónia nem lesz többé állandó viharfészek.

Csak Bulgária nem iparkodik komolyan, hogy ezt a cél mielőbb elérhető legyen. A bolgár kormány ugyan, félhivatalos bolgár táviratok szerint, megint beleavatkozott a macedón bizottság dolgaiba és megfenyegette a szófiai komité vezetőit, hogy floszlat minden macedón bizottság egész Bulgáriában, ha nem hagyják föl az igazgatással. Ez azonban csak szemfényvesztés, semmi egyéb, mert a komitékat mindenütt bolgár tisztek és állami tisztviselők szervezik, akik e munkára aligha vállalkoznának, ha nem tudnák, hogy kormányuknak tetsző dolgot cseleksenek. Hogy azonban az európai hatalmak előtt a bolgár kormány ártatlanul moshassa a kezét, a látszat kedvéért néha barátságos figyelmeztetést intéz a szófiai komitéhoz, s gondoskodik olyan hírek terjesztéséről, amelyek szerint valami ellentét van a bolgár kormány és a macedón-bizottság között. Ilyen hír az is, hogy a szófiai macedón komité elnöke, Zoncsev ezredes, a minap megütöközéssel olvasta a bolgár lapokban, hogy a kormány föl akarja oszlatni a macedón komitékat. A tábornok azonban elment Ludskanov belügyminiszterhez s megkérdezte tőle, hogy mi igazság van a lapok közleményeiben? A miniszter azt felelte, hogy a macedón komiték floszlatását még nem határozta el, de ha a macedón mozgalom vezetői tovább is nyugtalanítani fogják az ország lakosságát, a bolgár kormány csakugyan föl fog oszlatni minden macedón-bizottságot. Zoncsev ezredes állítólag azt felelte, hogy ehhez nagyon gyöngye a bolgár kormány, még akkor is, ha nem egy, de tíz cár áll is a háta mögött, mert a macedón szervezkedés az egész bolgár nemzetnek közkinése. Az egész hírből aligha van valami igazság, mert a bolgár kormány nem szorult olyan kitanításra, amilyent Zoncsevnek tulajdonítanak: maga a kormány is éppen ugy gondolkozik, mint az ezredes; minden cselekedetével ezt mutatja, de leginkább azzal, hogy a neki állítólag kellemetlen macedón-mozgalom élén megtűri a bolgár halsereg egyik ezredesét, akinek, ha egyebe nem is, de a fizetése végre is a bolgár kormánytól függ.

Az Aranyzarv mellől jelentik, hogy a szultán és a belga király közt igen feszült lett a viszony, mert Lipót király megengedte, hogy az őrmény kongresszust Brüsszelben tartásák meg. A szultán előbb a konstantinápolyi őrmény patriarkát akarta reabírni, hogy akadályozza meg a kongresszust, de miután ez kijelentette, hogy nem áll hatalmában, a szultán egyenesen a belga királyhoz fordult. A király, aki különben is neheztelt a szultánra, amiért Karateodori basa brüsszeli követet visszahívta, kijelentette, hogy nem akadályozhatja meg a kongresszus megtartását. Erre a szultán dühében elrendelte, hogy a konzessziók iránt beadott összes belga kérvényeket semmisítsék meg. A szultán haragra még nagyobb lett, amikor a levélárnyok kijelentette, hogy — egyetlen belga kérvény sincsen. Csak-

ugyan szomorú egy eset, amelyen még a szultán ő lényessége sem változthatat.

A szultán eddig is rémlátó volt; idegessége újabbán fokozódott, úgy hogy környezete folytonos halálfélelemben él. Mindenféle esbességnek rögön és meggondolás nélkül enged s kész elcsapni, börtönbe záratni, száműzni, megöletni bármely régi kipurkált hívét is, mihely az Lidz-palota intrikuzai azt jelentik róla, hogy titkon az új-törökökhöz szft. Még legszokább családja tagjait sem kíméli. Így híre jött ma, hogy a padisah néhány nappal ezelőtt titkon elfogatta Resat trónörökösét és az Lidz-kioszk egy biztos helyén elcsukatta. A szerencsétlen trónörökös sorsáról azóta nem jött hír.

Még egy másik letartóztatásról is jött hír: elfogták Sarki Tasdsian, duggazdag őrmény bankárt, akinek állítólag az a bűne, hogy az őrmény forradalmárokat pénzsel segítette. Egy másik verző szerint kitudódott róla, hogy közvetítésként szerepelt Mahmud Dámad basa, a szultán megszokott sógora és ennek Konstantinápolyban maradt felesége közt.

Újabb memorandum kelt szárnyra Szófiában: a a macedón-bizottság írta s elküldte az összes nagyhatalmaknak. A memorandum a következő reformokat követeli Macedónia számára:

1. Macedóniában az üszkübí, monasztíri és szloniki vilajetek autonómiait kapjanak s önálló kerületkés alakítsassanak.
2. Minden vilajet élére egy kormányzó állítassék, akit 5 évre a nép választ.
3. Minden nemzetiség nyelve őismertessék.
4. A tanítás a községek autonómiajához tartozzék.
5. A esendörök mohamedánokból és keresztényekből álljanak.
6. Az adónak csak negyedrészt kapja Törökország.

A bizottság kéri a nagyhatalmakat, hogy mielőbb szerezzenek érvényt a feltételeknek, mert különben nem áll jót azért, hogy nem fog-e rövid időn belül forradalom kitörni Macedóniában.

Ezzel kapcsolatos a Firmilián-ügy újabb elmérgesedése. Firmilián hivatalos metropolitája Üszkübnek, de tényleg fogolynek érzi magát. Ő a Balkán pápája: ki sem mozdulhat rezidenciájából. A papok sem merik nevet az imájukba foglalni: rendkívül jellemző egy állapot. Firmilián tehát papiros-metropolita marad, a nép nem ősméri el. Sőt annyira haragszik rá — a nemzetiségi igazgató műve ez, — hogy mihelyt a metropolita kienné a lábát a rezidenciájából, menten lelőnek. Ami szintén csak a Balkánon történhetik meg.

HIREK

Budapest, augusztus 1.

— BUDAPESTI NAPLO. Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Szemőlyi hírek. Lipót bajor herceg délből Ischlből Münchenbe utazott. — Dr. Goldscheer Vilmos egyetemi tanár, a Rókus-kórház szemészeti osztályának főorvosa ma négyheti szabadságra külföldre utazott.

— Soerfried báróné Árvaváralján. Árvaváraljáról írják: Királyunk unokája, Seerfried báróné, Wittmann báróné kíséretében ma reggel Rókushegyről kocsin érkezett Árvaváraljára. A báróné előbb kívülről nézte meg a 120 méter magas sziklán épült és még most is teljesen jó karban lévő árvai várat, aztán megtekintették a vár muzeumát, levél- és képtárát és összes helyiségeit. Az uradalmi szálloda nyílt erkélyén megebédelve, innen még nagyon soká gyönyörködött a báróné a vár és a vidék ritka szépségű panorámájában.

— Királyi köszönet. A m. kir. belügyminisztérium Temesmegye főispánja utján tudatta Áresák Jósef udvari ikenyépésszel, hogy a király a mult évi hadgyakorlatok alkalmából készült lovasiényképét a cs. és kir. hitbizományi könyvtár részére elfogadta s érte a legmagasabb köszönetét nyilvánította.

— Frigyes főherceg a Tatrában. Szepesváraljáról írják: Frigyes főherceg tegnap fogadta Alsó Tatrán-füreden Mánich Aurél országyűllési képviselőt, mint a Magyarországi Kárpát Egyesület elnökét. Frigyes főherceg sajnálatát fejezte ki előtte, hogy a 3-ikán tartandó közgyűlésen nem jelenhet meg. A főherceg a beszélgetés folyamán kijelentette, hogy nagyon jól érzi magát családjával a Tatrában és ezentul minden ében ellátogat Tatrán-füredre.

— **A román királyi pár Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a román királyi pár holnap délután 1 óra 50 percek oadáreckezik. Erzsébet királyné még aznap tovább utazik Wiedbe, a király pedig másnap reggel Ischlbe utazik *Ferenc József király látogatására* és három napig marad ott. A román király Bécsben kihallgatáson fogja fogadni gróf *Goluchowski* külügyminisztert. Egy bukaresti távirat szerint, a királyi pár ma délelőn félegy órakor utazott el Szinájából Predealig, ahol a királyi pár a magyar udvari vonatra szállt, *Károly* herceg és *Erzsébet* hercegnő, a trónörökös gyermekei, valamint a miniszterek kísérték őket.

— **Élő világ pénz nélkül.** *Jókai* Mór Svábhegyi magányában, új regényen dolgozik a *Budapesti Napló* számára. Kifogyhatatlan képzelete új, meg új történeteket teremt s a magyar irodalom egyre új kincsekkel gyarapszik szinte észrevétlenül. Az a nagy regény, melyet *Jókai* Mór már csaknem egészen befejezett, szeptember elején a *Budapesti Napló* hasábjain fog megjelenni igaz öröme mindeneknek, akinek diadalt jelent, valahányszor nemzeti irodalmunk féltett ékszerébe egy új követ illesztenek az igazán hivatottak. Az új regény két részből áll. Az elsőnek *Vashajó a hegytől* a címe. Fantasztikus alakjai mögött mindenki föl fogja ismerni azokat az embereket, akik igazán itt éltek ezen a földön, s akiknek ma már csak a költő képzelete szötte köntösben kell megjelenniük, hogy regények hősei lehessenek. A regény második része, történeti regény lesz. Címe: *Bona*. Ma, amikor a történeti regénnyel olyan kevesen mernek megpróbálkozni, mert hunyóban van a mult iránt való kegyelet, bizonyosan kétszeres érdeklődéssel várja az egész ország, mikor legnagyobb írója ismét históriás multunk emlékeibe nyúl vissza, hogy mesét mondjon a ma gyermekeinek. A két részre tagolt regénynek gyűjtő címe ez lesz: *Élő világ pénz nélkül*. Igaz örömről szolgál, hogy olvasóinknak evvel az irodalmi eseményről beszámolhatunk s tudjuk, hogy *Jókai* örök diadalmát ez az új regény ismét meg fogja növesztetni.

— **A királyné utja.** Amikor *XII. Alfonso* spanyol király halálos ágyán fektött, megígértette feleségével, *Mária Krisztinával*, hogy a kis *XIII. Alfonso* mellől kiskorúsága idején nem távozik egy órára sem, sőt egyáltalán nem hagyja el Spanyolországot. Ezt a fogadalmat híven megtartotta az özvegy királyné. Azóta nagykorúvá lett *XIII. Alfonso*, meg is koronázták. És az ex-regénkirályné megvilágított nézni. Először Párisba utazott, onnan Bécsbe megy, rokonai látogatására. *Mária Krisztina* Habsburg-leány, néhai *Károly Ferdinánd* főhercegnek és *Erzsébet* főhercegnőnek, *József* főherceg testvérnőjének a leánya. A királyné még élő testvérei: *Frigyes* főherceg, *Károly István* főherceg, az elentengernagy s *Jenő* főherceg, a német lovagrend nagymestere. Ezek közül most csak *Jenő* főherceg lakik Bécsben; *Frigyes* Pozsonyban, *Károly István* pedig Pólában van állomáson. *Frigyes* főherceg azonban csaknem minden héten jár be Bécsbe, ahol nagybátyjától, *Albrecht* örökölt pompás palotájában lakik.

Mielőtt bécsi rokonait meglátogatná, látni kívánta Párist, ahol huszonhárom évvel ezelőtt volt utoljára, menyasszony korában. Párisba ma érkezett, Biarritz-on át. A királynét minden állomáson spanyolokból és franciákból álló embertömeg várta és melegen üdvözölte. Biarritzban a spanyol arisztokrácia számos tagja jelent meg a pályaudvaron, hogy üdvözölje. A tömeg zajosan kiáltotta: *Éljen a király! éljen a királyné! éljen az infánsnő!* A királyné ugyanis leányával együtt utazik.

Párisban az orléáni pályaudvaron, bár késő éjszaka volt, mintegy háromszáz ember jelent meg, hogy az anyakirálynét üdvözölje. A volt régénkirálynét a spanyol nagykövet fogadta. Amikor a vasúti kocsi elhagyta, meglátszott rajta, hogy kellemesen meg volt lepelve, amint száz meg száz hang spanyol nyelven éljenzte. A királynén, aki még mindig gyászt visel a férjeért, fekete ruha volt és kalapja is fekete volt. A francia kormány képviselőiben *Crozier* jelent meg a pályaudvaron, aki *Loubet* elnök nevében üdvözölte a volt régénkirálynét. Az osztrák-magyar nagykövetséget *Dumba* ügyvivő képviselte. *Isabella* exkirályné, aki Párisban él, főudvarmestert küldötte el a királyné fogadására.

Mária Krisztina királyné a rue Rivoli-ban lévő *Mourice*-szállóban szállt meg, ugyanabban a szállóban, ahol *Erzsébet* királynénk is rendszeresen lakott, ha Párisba jött. A volt régénkirályné ugyanazokat a szobákat foglalta le a maga részére, amelyekben huszonhárom évvel ezelőtt, esküvője előtt lakott.

A királyné ma több látogatást tett, délután pedig Compiegneben meglátogatta anyósát, *Isabella* exkirálynét. *Mária Krisztina* holnap este utazik el Párisból és Bécsbe megy.

— **A cár a Szigetváron.** *Tépvéréről* jelentik: *Miklós* cár és *Alexis* nagyherceg tegnap látogatást tettek a *Szigetvár* osztrák-magyar hadihajón.

— **Tolsztoj levele.** *Tolsztoj* Leo nemrégiben levelet írt az orosz belügyminiszternek egy olyan dologban, amelyből az oroszországi viszonyokról igen alapos tájékozást nyerhetünk. Ezt a levelet, most egy svajci újság közli avval a magyarázattal együtt, melyet *Tolsztoj* a leveléhez adott. Egy tulai munkás -- így írja *Tolsztoj* -- nehányszor avval a kérrrel fordult hozzám, hogy adjam neki kölcsön *Hitvallásom* című könyvem. Ez a könyv el van tiltva oroszországban s egyetlen példánnyal sem rendelkezem. Nem is feleltem hát a munkásnak, de az szívós volt s újra fölkeresett a levelével. Leányomnak ekkor eszébe jutott, hogy Tulában van egy hölgy ismerőse, akinek meg van ez a könyv. Írt hát neki s arra kérte, hogy adja át a könyvet a munkásnak. Leányom levelét a postán fölbontották s azt a hölgyet, akinek a level szövegét leirtatták s bebörtönözték. Erről az esetről írt most *Tolsztoj* a belügyminiszternek s levele így szól:

A főnörtörög esetben egyedül csak én vagyok a bűnös. Én írtam azt a könyvet s én terjesztéssel és írásban azokat az eszméket, melyeket az államra nézve veszedelmesnek tartanak. Ha az állam ezeket az eszméket el akarja fojtani, csak én éllenem járhat el s engem kell sújtania azokkal a büntetésekkel, amelyekkel most azokat sújta, akik semmi egyébbet nem tettek, mint hogy érdeklődtek könyvem iránt. Én nem terjeszttem eszméimet titokban, hanem nyíltan és őszintén s kijelentem, hogy eszméimet a jövőben sem fogom véka alá rejteni, hanem lesz rá gondom, hogy minél jobban elterjedjenek. Én azt tanítom ebben a könyvemben is, hogy az emberek sobase tegyenek olyant másokkal amit nem kívánnak önmaguknak. Ugyanezt a tanítást most újabb könyvemben is ismételné fogom s utalni fogok arra, hogy milyen rettenetes vétkezek ez isteni tanítás ellen éppen az ön minisztériumainak hivatalnokai. Isten a tanum, hogy nem azért írom e levelet, mintha hősködésből veszélyes helyzetbe akarám sodorni magamat, hanem azért, hogy ártatlanul szenvedő emberekről a felelősséget magamra hárítsam s hogy figyelmeztessem önt azokra a kegyelenségekre, rövidlátásra és igazságtalanságra, amelyet az állami hatóságok s az ön minisztériuma elkövet, kérve önt arra, hogy tegyen róla, hogy lelke ne legyen tulterhelve a bűn tudatával.

— **Ágybeteg királyné.** *Amália* portugália királyné súlyos betegségbe esett. Orvosa, *Lencastre*, felsőbb rendeleire nem árulja el a betegség mivoltát. A portugáli sajtónak is tilos a királyné betegségéről írni.

— **Egy bizalmas kérdés.** Páris mind a husz kerületének maireze a bizalmas kérdést intézte a kerület élmezírárusaihoz, hogy mennyi árut szoktak raktáron tartani? A feleletekből összeállított kimutatást pedig felterjesztették Páris katonai kormányzójához, aki azt akarja megtudni, hogy egy esetleges ostrom esetén mennyi élelmiszer állna a lakosság rendelkezésére. Valami nagy aktualitása nem igen van a kérdésnek, de nem árt tudni, hogy mikor kerülne rá újra a sor az étlapon a kutya meg a patkányhúsra.

— **Éteget magyar író.** *Borostyáni* Nándor író több lap párisi levelezője s munkatársa, mint részvétellel értesülünk, néhány hét óta súlyos betegen lezsid egy párisi gyógyító-intézetben, ahol életveszélyes operációt is kellett kiállnia. Szerencsére most már túl van a veszélyen. Párisi írói és hírlapírói körök, valamint az ottani magyar egylet tagjai élénk részvétellel viseltetnek a beteg magyar író sorsa iránt.

— **Turinai a Kossuth-ünnepen.** A turiniak kegyelettel őrzik *Kossuth* Lajos emlékét; karrarai márványból faragott díszes emléktáblával jelölték meg a Via dei mille 22. számú házat. A turini városi hatóság és a polgárság körében mozgalom indult meg, hogy Turin városa nagyobb számú küldöttséggel vegyen részt a szeptemberi budapesti Kossuth-ünnepen.

— **A vatikán és az orléanski szűz.** A vatikán megteremtést keres azért, hogy a francia kormány kitasítja a kongregációkat. S meg is találta már a bosszúnak ez idő szerint legalkalmasabb módját. Nem fog hozzájárulni ahhoz, hogy az orléanski szűz szentté avattassék. Combes urnak, ha ezt megtudja, valószínűleg cseppet se fog megfájdulni a feje.

— **Stejn elnök beteg.** Hágából jelentik, hogy *Stejn* elnök oránji elnök aki a déliafrikai háború legfanatikusabb alakja volt, családijával legközelebb Scheveningenbe érkezik, ahol műtétnek fogja magát alávetni. Az Európában levő bős vezérek azt a bizalmas értesítést kapták, hogy egyelőre nem fogják nekik megengedni, hogy Déliafrikába visszatérjenek.

— **A debreczeni ünnep.** Holnapután lesz az évfordulója a debreczeni csatának. Ezt az alkalmat használta fel a város hazafias közönsége arra, hogy leleplezze a szabadságharc emlékére emelt szép szobrot is. Az ünnep lokális jellegű, de voltaképpen országossá válik abban az együttérzésben, amivel részt vesz benne az egész nemzet. Az ünnep előkészületeiről és programjáról ezt írják:

A debreczeni szabadságszobrot, *Tóth* András debreczeni szobrász szép alkotását, nagy ünnepségek közt leplezik le Debreczenben, augusztus 2-ikán, mint a debreczeni esata évfordulati napján. A rendezőbizottság élén *Komlóssy* Arthur polgármester helyettes, főjegyző áll, kinek hazaszeretete és ügybuzgalma szülte a hazafias ünnepséget. A szabadságszobor a debreczeni Emlékkeri-ben lesz elhelyezve s felállításán lázasan dolgoznak a művészek. A polgárság együtt ünnepel a városi tanácsossal s eddig több mint hatvan küldöttség jelentette be részvételét és koszorúját. A város nevében *Simonffy* Imre kir. tanácsos, polgármester, a Csokonai kör nevében *Géresi* Kálmán elnök, a debreczeni újságírók nevében *Koncz* Ákos tanácsnok az újságírók elnöke, a 48-as honvédek nevében dr. *Hegedűs* Pál tesz koszorút a szobor talapzatára. Az ünnepség augusztus 2-án reggel 9 órakor kezdődik az evangélikus református nagytemplomban, a történelmi nevezetességű boltívek alatt, hol *Könyves* Tóth Kálmán lelkész, az aranyászu költőpár mond imát. Innen az Emlékerbe vonul ki a közönség, hol az összes dalosegyletek eléneklik a Himnuszot. Az elnöki megnyitót a szoborbizottság elnöke, *Komlóssy* Arthur polgármester helyettes mondja, míg az ünnepi beszéd megtartására dr. *Bakonyi* Samu országgyűlési képviselőt kérték fel. Utána alkalmi szónoklatot tart *Görömböi* Péter senior, az ünnepi költeményt pedig dr. *Benedek* Sándor országgyűlési képviselő szavalja el mint szerző. Ezután a szoborbizottságtól átvésszi a szobrot *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester, melyre *Géresi* Kálmán válaszol. Majd elhelyezik a koszorúkat s a Himnuszszál bezárják az ünnepséget. Délután a főiskolai ifjuság a közönséggel kivonul a honvédtemetőbe megkoszoruzni a honvédsírt. Este a nagyerdői Dobos-pavilonban táncmulatság lesz, melyen a nagy idők tanui is résztvesznek.

— **Mikor a pénzügyigazgató rangján alul házasodik.** Ki hitte volna, hogy a pénzügyigazgató Poroszországban a szíve ügyeit a rangtete mutatói szerint köteles kormányozni? Pedig úgy van. Egy *Löhning* nevű idevágó ur szem elől tévesztette a regulát és feleségül vette egy *Cocius* nevű öröster lányát. *Ezért nyugdíjazták.* A *Löhning*-*Cocius*-eset most meglehetősen sajtó-izgalmatok támasztott. Sőt valószínűleg bevonnul a parlamentbe is. Híre jár ugyanis, hogy a porosz országgyűlésen interpelláció alakjában szavá fogják tenni a dolgot, annál is inkább, mert gróf *Bülow* a képviselőházban lefolyt lengyel-vita folyamán azt a kijelentést tette, hogy *Posenben a kaszárlelem a fő akadály a németiség megerősödésének.*

— **Régi kardok.** *Sümegről* írják, hogy a mult napokban érdekes magyar kardokk halásztak ki a Balatonból. A zalai parton kihalászott kard kétélű, hosszú, a végén korongalaku gombbal és egyenes keresztalaku védővassal van ellátva; a somogyi parton kihalászott kard még érdekesebb, teljesen hibátlan példány, melyet zománcszerű rézleppel vont be a Balaton iszaptalaja; a kard a keresztvason kívül föl- és lefelé hajló védővassal is el van látva. A zalai kard az első Árpád-házi királyok korából való, a somogyi oldalon talált kard pedig valószínűleg *Kupa* vezér somogyi kanaszközből állott seregének fegyverzetéből való. A kardok, amelyeket *szenkmártoni Darnay* Kálmán fedezett föl balatoni utazása közben, a sümegei Darnay-muzeumban vannak.

— **Uj egyetemi tanár.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. *Winkler* Lajos tudomány egyetemi magántanárt és adjunktust ez egyetemen a vegytan nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki.

— **Egy kereskedő öngyilkossága.** A Rudasfürdő egyik kabinjában ma reggel föbelötte magát *Weiss* Jakab, budapesti születésű hatvanhét éves volt kereskedő. A Nyár-utca 5. számú hában volt évekk elzött sajt- és csemegeüzlete, tavaly meghalt a felesége, ami teljesen megtörte. Részben ez a csapás, részben pedig a rossz anyagi viszonyok miatt beszüntette az üzletét és nővérehez, özvegy *Morgenstein* Ignácéhoz költözött a Csillag-utca 8. száma alá. Két év alatt ügyünkösödéssel és gyümölcs-adásvétel közvetítésével foglalkozott, de a keresetforrása is megszűnt és az egykor jómódu kereskedő nyomorba jutott. Ma reggel azzal távozott hazulról, hogy csak este tér vissza; átment a Rudas-fürdőbe, amelynek egyik kabinjában forgópisztolytal balantékon lötte magát. A mentők ellátták az első segéllyel, aztán a Rókus-kórházba szállították. Állapota életveszélyes.

— **Oláh gazság.** Arad megye mai közgyűlésén dr. Pop C. István heves oláhnyelvű beszédrel támadta az állandó választmánynak azt a javaslatát, hogy a Kossuth-szobor felállítását a fővárosnál megsürgessék. A Kossuth-szobor felállításához, mint mondta, mindaddig nem járul, amíg a kormány a *Janku-szoborra* gyűjtött és lefoglalt összeget ki nem szolgáltatja. A magyarok részéről Várhelyi László országgyűlési képviselő, a románok részéről Bogdan Szover szolgabíró válaszolt. Popnak. Végül a tulajdoni többség elfogadta az állandó választmány javaslatát.

— **A kultuszminiszter nyaralása.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a Csorbatónál való három heti nyaralás után július 30-án hosszabb külföldi utra ment, ahonnan augusztus közepén tér vissza a fővárosba. A miniszter családja szeptemberig marad a Csorbatónál.

— **Az új görög biblia és Olga királyné.** Görögországban tavaly új görög nyelven is megjelent a biblia. Az első új görög fordítás, amelyet azonban a nép nagy ellenszenvvel fogadott, mivelhogy a pap-ság igazgatására szentségtörésnek tartották a szent könyv új fordítását. Annymra ment az új fordítás elleni tüntetés, hogy zavargás lett belőle, amelyet legyerekellet elojtani. A bibliafordítás munkáját Prokopiosz metropolita végezte. Már esztendőnk óta dolgozott rajta és pedig — amint ez nyílt titok volt már tavaly is Olga királyné megbízásából. Az utcai harcokat előidézte bibliafordítás dolga nem volt azonban tisztában mostanáig. Most, hogy Prokopiosz metropolita meghalt, nyilvánosságra került az egész történet. E szerint már három évvel ezelőtől gyűlést tartottak a fordítás dolgában a királyi palotában. Jelen volt a királyné is a metropolita s a szent szinódus több tagja. Azon tanácskoztak, hogy jogosult-e egyáltalában a népies bibliafordítás s ebben a gyűlésben történt meg az, hogy a lamiai érsek durván megtámadta a királynét.

Dühösen így kiáltott fel, amikor véleményét kérdezték:

— Az már mégse járja, hogy egyházfőjedelmek, asszonyokkal vitatkozzanak olyan kérdésekben, amikhez az asszonyok nem értenek. Ervénytelenek tartom az egész tárgyalást és azért nem is szóllalok fel többé.

Az értekezlet erre minden eredmény nélkül föl-oszlott, a királyné pedig folytatja a propagandát, aminek az eredménye a biblia új kiadása és a véres zavargás lett.

— **Jankó János temetése.** Ma délután 4 órakor temették el a kerepesi-úti temető halottszobájából Jankó Jánost. A végtisztességre eljűttek az elhunyt rokonnai kívül barátai, tisztelői, a Nemzeti Múzeum tisztviselői testülettel, számos író, stb. Ott voltak a többek között: Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, *Wlassics* miniszter képviselője, Szalay Imre miniszteri tanácsos igazgató, dr. Krenner Sándor aligazgató, Fejérváry László, Lóczy Lajos dr. Katona Lajos, a kolozsvári egyetem képviselője Richter Aladar egyetemi tanár, gróf Zichy Jenő, Hermann Antal stb. A gyászszertartást Horváth Sándor lelkesen végezte, mely után Szalay Imre és Hermann Antal beszűntették el meleg szavakban az elhunyt kártársát. A Nemzeti Múzeum hatalmas báborkoszorút tett le a ravatalra, amelynek nemzeti színű selyem szalagján ez állt: Dr. Jankó Jánosnak — A magyar Nemzeti Múzeum. Koszorút küldött meg a ravatalra a magyar Néprajzi-Társaság, a Könyvtárak és Múzeumok, Országos Főfelügyelősége. Különösen feltűntelt a sok szebbnél-szebb koszorúk között az Erdélyi Kárpát-Egyesület, amelyet csupa fehér havasi gyopárból fonta. A koszorút Hermann Antal első alelnök hozta magával Erdélyből és ő tette le a ravatalra. A ravatalos házban egész délelőtt igen sok részvételgató fordult meg. A Múzeum igazgatósághoz ma délelőtt újabb részvételi iratokat intézet a Darnay-múzeum Sümegről, a szőlészeti és ampelológiai intézet igazgatója és Lendvayné Ilona.

— **Hamisított diplomák.** Tej, vaj, bor meg pálinka sorsára jutott a doktori diploma. Hamisítják mindenfelé. Tegnapelőtt Boroszlóban határozta el az egyetemi tanács, hogy revidálja az utolsó öt év diplomáit. Most meg Barcelonából jeleik, hogy ott is razzitát tart az egyetem a diplomáltak közt a sok hamisítás miatt. Az egyetem rektora javasolni fogja az egyetem tanácsának, hogy az egyetem által kiadott öt évi kiadott diplomákat revizió alá vegyék. Ez meglehetősen nagy munka lesz, mert senki sem lehet eleget gyanuok nélkül arra kényszeríteni, hogy valódnak egyszer már elismert diplomáját újra megvizsgálta. Sokan meg, akiknek hamis az ügyvédi vagy orvosi diplomájuk, huszonötévi munkásságukkal már elég vagyont szereztek s így könnyen lemondhatnak a foglalkozásukról és hamis uton szerzett diplomájukról. Valami nagy riadalom tehát aligha lesz a barcelonai doktori oklevelek birtokosai között.

— **Állomásnévváltozás.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy a kereskedelmiügyi miniszter eirendelte a roma-kienaki helyföldéki vasut Klenak-Sabac állomásának Klenakra való változtatását.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely József főherceg legmagasabb védnöksége és *Thuróczy* Vilmos os. és kir. kamarás elnöke alatt, az ország felvidékének tizenegy törvényhatóságában az állam eladatait végzi, augusztus 26. és 27. napjain tartja meg évi rendes közgyűlést Selmecz-Bélabánya sz. kir. bányavárosban, melynek közönsége az egyesületet, huszadik évi közgyűlése alkalmából vendégszerető falai közé meghívta.

A közgyűlés programja a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ugyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1901—1902. évi munkásságáról. 3. Az előző 1901—1902-ik évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatai. 4. Az 1901-dik évi zárszámadás és a vonatkozó felmentvények megszavazása. 5. Az 1903-ik évi költségvetés megállapítása és a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. 6. Az egyesületi alapszabályok módosítása. 7. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az előzőkének bejelentettek. 8. Az 1903. évi közgyűlés helyének meghatározása. 9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése megválasztása. A főtitkari hivatal kéri az egyesület összes tagjait, hogy a költségek egyenkénti meghívás helyett ezt a hirlapi közlést meghívással eloldadni s esetleges részvételüket a F. M. K. E. főtitkari hivatalánál (Nyitra) melletti bejelentési sziveskedjenek, hogy megfelelő elszállásolásukról még idejében gondoskodhassék.

— **Magyarok Territetben.** *Erzsébet* királyné emlékszórához mely a genfi-tó partján, a gyönyörű fekvésű Territetben emelkedik, az utóbbi időben mind sürűbben zarándokolnak el a külföldön járó magyarok. Legutóbb a berni nemzetközi sajtókongresszuson résztvevő magyar hírlapírók, továbbá csoportosan utazó magyar művészek járultak a szobor elé, ahol fedetlen fővel elékeltek a magyar himnusz és nemzetiszíni szalaggal átkötött pálmáikat helyezték a szobor talapzatára. Az ünnepi jelenetek sok nézője volt és a megható aktus láttára minden szem könnybe lábadt. A magyarok főkeresték a Territet fölött másfél ezer méter magasan fekvő Caux-szállót, a királyné egykori kedves lakóhelyét, valamint a genfi Beaurivage-szállót, melynek első emeleti sarokszobájában a királyné kiszenvetett. A magyar látogatókat fájdalmasan érintette, hogy a történeti nevezetességű házon semmitse emléktábla nincs és a királyné egykori lakását közönséges vendégszobául használják. A Quai du Montblanc ama pontján ahol a gyilkos merénylet történt, szintén nincs semmi jel. Ellenben ott van a régi békeosi állomás s az idegeneknek hivalkodva mutogatják azt a kocsist, aki a merénylő *Luchenit* elfogta.

— **A hannoveri sakkturne.** A mai kilencedik fordulóról kiküldött tudósítónk a következőket táviratozza: A mai nap hőse Napier, aki elegáns tisztáltozással spanyol partit nyert Bardelebenől. Cohn finom pozíciójátékával megverte Ollandot, aki ezáltal most jóval hátrább került. Gotschall ügyesen és erőlyesen vezetett végjátékukkal orosz játszámot nyert *Marchallót*. Ugyancsak orosz partuban verte meg *Voif* *Csigorint*. *Sviderszki* vezérsel-megnyitással erőlyes végjátékban legyőzte *Süchtinget*. A Mason—*Poppel*, *Lewin*—*Mieses* és *Pillsbury*—*Gunsberg* pártik remiselt végződtek, míg a *Janovszki*—*Atkins* spanyol játszámja egyenlő állásban félbe maradt. A torna állása a mai kilencedik forduló után a következő: *Janovszki* 7½ (1); *Pillsbury* 7 (1); *Marshall* 6½; *Wolf*, *Mieses* 6; dr. *Olland* 6½ (1); *Atkins* 5 (1); *Sviderski* *Lewin*, *Gotschall*, 5; *Napier* 4½; *Cohn*, *Gunsberg* 4; *Bardeleben* 3½ (1); *Poppel*, *Csigorin* 3½; *Süchting* 3 (1); *Mason* 2½.

A 10torna A. csoportjában 22 versenyző vesz részt; ezek állása a kilencedik forduló után a következő: *John* 7½; *Bernstein* és *Loman* 6½; *Leussen* 6; dr. *Esner*, *Edelheim*, *Mathwan* és *Neumann* 5½; *Möller* és *Kagen* 5; *Piotrowsky* 4½; *Meyer* és *Tabontschikow* 4; dr. *Bródy* 3½; *Fabry*, *Bleykman*, *Tohn* B., *Dickhoff* és *Oregory* 3; dr. *Smith* és *Englund* 2½ és *Liebenstein* 2.

— **Elgázolt ezredes.** *Kairó*ból táviratozzák, hogy *Forestier* *Walker* ezredes, az egyiptomi angol csapatok parancsnokának főhadsegédét, tegnap este Helluanban egy vonat elgázolta. Az ezredes szörnyet halt.

— **Halálórás.** *Christl* *József*tel a Phönix biztosító társaság főtisztviselőjét ma délután temették nagy részvét mellett. Tóthtalussy piébános búcsuztatta a halottat, akinek a koporsóját sok koszoru borította. A Phönix biztosító társaság külön gyászjelentést adott ki.

Klein *Dávid*né, született *Jakobi* *Margit* augusztus 1-én 23 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytban *Jakobi* *Kálmán*, a kolozsvári Magyar *Felgár* segédszerkesztője nővérét gyászolja.

Dr. *Török* *István* budapesti királyi közjegyző július 31-én 30 éves korában Nagy-Körösön elhunyt.

— **Családi dráma.** *Temesvárról* írják; *Sztóján* *Antal* munkás addig féltékenykedett a feleségére, amíg az megunta a sok zaklatást s anyjához szökött. *Sztóján* ma reggel megjelent anyósa lakásán és visszatérésre szólította föl feleségét. Midőn az asszony vonakodott, *Sztóján* bezárta a szobáját és egy konyhával számos veszélyes sebet ejtett rajta. Az asszony szintén kést vett elő és életveszélyesen megbeszítette a dühöngő embert. Mind a kettőt baldokolva szállították a kórházba.

— **Kossuth Lajos századik születésnapja.** A Kossuth-ünnep rendezésére alakult polgári bizottság ma este 8 órakor a Sas-körben *Lakatos* *Miklós* elnöke alatt népies értekezletet tartott. Az értekezleten bejelentették azokat az egyesületeket, testületeket, asztaltársaságokat, amelyek már eddig bejelentették részvételüket az ünnepélyre. Ezután *Pallay* *Sándor*, az országos függetlenség és 43-as párt titkára tett indítványt, hogy szeptember 19-én a Kossuth Lajos születésének évfordulóján az általános kivilágítás alkalmával este a Nemzeti Múzeum előtt szónoklatokat tarssanak még pedig minden társadalmi osztályból egy szónok mondjon beszédet, tehát a főrendek, a képviselők, ügyvédek, szerkesztők, munkások, alkalmazottak stb. köréből. Ez indítvány hosszas vitára adott alkalmat, de az értekezlet elfogadta és kiadta az albizottságok, hogy illeszse be az ünnepség keretébe. A szoborbizottság *Kossuth* *Lajost* ábrázoló többféle kis meliszobrot mutatott be, melyeket az egész országban terjeszteni fognak. A dalárda-bizottság jelentése szerint eddig 11 dalára jelentette be részvételét az ünnepélyen. Elhatározta továbbá az értekezlet, hogy szeptember 19-én este *Szerenád*ot ad *Rutkay* *Kossuth* *Lujának* és megkeresik a kereskedelmi minisztert, hogy az országos ünnep alkalmára olcsóbb menetjegyeket bocsásson ki, hogy a szegényebb embereknek is módjukban álljon az ünnepélyen való részvétellel és tekintettel a várható nagy tömegre külön vonatokat állítson rendelkezésre.

— **Szerbia Monte-Carloja.** A topcsideri játékbank szerződését valószínűleg jóváhagyja a törvényhozás és a király is. Aból sem lehet ez, hogy a lapok kedvezően tárgyalják a játékbank dolgát. A felhívatások is.

— **Mezei munkások zavargása.** Aratás idején a mezei munkások körében sok helyütt évenként ismétlődnek a zavargások, a munkások keveslik a szerzeményt a gazdák nagy vagyona láttára. Most *Galicából* és *Oroszországból* jelentenek ilyen zavargásokat. *Lemberg* távirat szerint *Ludvics* tartományi bírósági tanácsost *Lemberg*ből *Tarnopolba* küldötték, hogy több bírósági tisztviselő ellen indítsa meg a fegyelmi eljárást, akik határozatlan izzgattak a mezei munkások sztrájkja érdekében. Azonkívül két bírót küldötték oda, mert az ottani bíróság személyzete nem képes a napról-napra levinaszni a növekedő pörök tömegét elintézni. A sztrájk, amelyet ruken akadémiái hallgatók szerveznek, egyre terjed. Jellemző, hogy az utóbbi napokban sok helyen a béres-személyzet is a sztrájkolcokhoz csatlakozott.

Hovansine orosz faluban (serdopszki járás) az agrárviszonyok új rendezéséről elterjedt hamis hírek következtében parasztavargás tört ki. A járás főnökét megátadták és megbeszítették. A kormányzó két katonaszálló élén helyreállította a nyugalmat. *Vladik* *ok* faluban a parasztok az ottani főbírtokosoktól fenyegetéssel követelték a haszonbérleti szerződés aláírását. Itt is a kormányzó és a katonaság megérkezése állította helyre a rendet. A főbírójukat letartóztatták.

— **Az olaszországi műemlékek épsége.** A veneciai *Campanile* összeomlása folytán Olaszország minden nagyobb városaiban rendkívül féltik a régi műemlékeket s alaposan megvizsgálják állapotukat. A vizsgálat eredménye sok helyütt lehangoló. Magában *Veneció*ben több campanilenek az állapotát találták föltűtte gyanusnak s ezek biztosítására haladéktalanul megteszik az intézkedéseket. *Makacsul* tartja magát az a hír, hogy a Márk-templom egyik boltozata is meg van repedezve. Nem csoda, mert *Venecia* sós levegője nagyon bomlasztólag hat a régi épületekre. A legtöbb campanileben betöltötték a harangozást, valamint nem szabad többé a kikötőbe érkezni egyetlen hajónak sem ágyulövessel üdvözölni a várost, mert a nagy dörgés megrezgette az épületeket. Az osztrák uralom alatt ez nem is volt megengedve, de mióta *Venecia* *Olaszországhoz* van csatolva, azóta az olaszok ismét behozták a puffogtatást. A doge-palotának udvarát mindenféle megtámasztották, az első emeleti könyvtárt pedig teljesen kiürítették. *Vicenzában* a *Basilica* *Palladiana* állapota ad aggodalmakra okot, *Bolognában* már elrendelték a *Garisanda-torny* renoválását, *Rómában* pedig a lateráni bazilikának a kupoláját féltik.

— **Ügyilkos ügyvéd.** *Nagyváradról* táviratozzák: Dr. *Molnár* *Jenő* fiatal ügyvéd, *Markbreit* *Sándor* gazdag gabonakereskedő fia ma szüleiével ebédel, azután átment irodájába és revolverével szíven lötte magát s azonnal meghalt. Anyjának levelet hagyott hátra, melyben azt írja, hogy már régen volt szándéka az ügyilkosságot elkövetni, de eddig anyja iránti szeretete tartotta ettől vissza. Az ügyilkosság közvetlen okául azt hiszik, hogy mint tungságos lelkiismeretes fiatal ügyvéd, egy telekkönyvi ügyben jelentéktelen elnézést követett el, melyért esetleg pár száz korona kártérítést kellett volna fizetnie.

— **Virchow betegsége.** *Harsburgból* táviratoz-
zák, hogy *Virchow* állapota oly aggasztóra fordult,
hogy az orvosok a katasztrófától tartanak. A beteg
szívizorlása veszedelmes lett.

— **A monarchia új hadihajója.** Október
elején bocsátják vízre a még most épülőfélben
lévő „III. jelű hadihajót. A hajó vízrebocsátása
alkalmával kapja a *Babenberg* nevet. Az új
hadihajó modern felszerelése következtében hadi
flottánknak egyik erőssége lesz. A hajó 107'60
méter hosszú, 19'80 méter széles, 11.900 löerőjű
és óránként 18'5 tengeri mérföldnyi maximális
sebességgel járhat. A hajó tüzérségi felszerelése
három Krupp-féle 24 centiméteres gyorstűzelő
ágyúból, tizenkét 15 centiméteres és két 7 centi-
méteres bronzágyúból, huszonkét gyorstűzelő ágyu-
ból és négy puskasókaliberű golyószóróból áll.
Otszáz vílmpana világítja meg a hajót. A „*Baben-
berg*“ tengeri flottánknak ötödik teljesen modernül
felszerelt nagy hadihajója.

— **Egy híres olasz publicista halála.** *Gaetano*
Negri szenátor és híres történetíró turistakirándulást
tett *Santa Catherina* szikláinak közé és egy szikláról le-
zuhant s azonnal szörnyethalt. *Negri* Olaszország leg-
első publicistája volt. *Stilusa* klasszikus. A konzerva-
tív párthoz tartozott és amíg *Milano* nem került a
felőrgató pártok hatalmába, sokáig volt a város polgá-
rmestere. Főbb műve: „A kereszténység a történe-
lemben.“ „Franciaország bukása és újjászületése.“
továbbá monográfiák *Garibaldi*ról, *Viktor Emánuel*ről,
*Bismarck*ról és *Renan*ról.

— **Aranylakodalm.** *Hecht* Jónás nagykeres-
kedő, a *Hecht* Jónás és fia cég senior főnöke e hó
3-án ünnepli meg 80-ik születésnapját s egyuttal
aranylakodalmát is. Ebből az alkalomból a következő
humánus intézkedésekről emlékezett meg: a hírlapírók
nyugdíjintézetének 500 koronát adományozott, a *Ferenc*
József kereskedelmi kórházban saját és neje
névére 1000 koronás ágyalaptányt létesített; a ke-
reskedelmi menházak 1000 korona adományt juttat-
ott és a pesti izraelita hitközségnek 2000 koronás
alapítványt létesített oly célból, hogy ennek kamatai
három évenként egy, a budapesti kereskedelmi aka-
démiaát jelesen végzett szegénysorsu tanulónak adas-
sanak, végül pedig az óbudai izraelita hitközségnek
ötszáz koronás adományt juttatott.

— **Félmillió sikasztás.** *Halleban* nagy sik-
kaszás történt. *Picht*, a királyi lotto cégjegyzője
500.000 márká elszakasztása után megszökött. Talpon
van az egész államrendőrség és értesítették a sik-
kaszásról a világ minden városának rendőrségét, de
hasztalan. Azt hiszik, hogy *Picht*, aki utóbbi idő-
ben nagy összegekre játszott a tőrszén, *Bécs* felé
vette útját.

— **Hátasság.** *Milch* Ármin. özvegy *Milch* E.-né
és *Milch* N. komárom-újvárosi cég birtója eljegyezte
Neuberger Josefint kisasszonyt, *Neuberger* Adólfé lányát
*Jászberény*ről.

Reiner Miksa Nagykanizsáról eljegyezte *Pártos*
Berta kisasszonyt, özvegy *Follák* Eugénia leányát
Budapesten.

— **Parcellázás.** *Csongrád*ról írják: *Tömörkény*
község képviselőtestülete ma tisztelget küldöttségét
úján dr. *Csató* Zsigmond csongrádmezei főispánnal és
arra kérte, támogassa a földmívelésügyi miniszternél
abbeli kérelmüket, hogy az ógróf Pallavicini-urada-
lomtól csak legalább 700 holdat bérletben és 500 hold-
dat örök áron a község parcellázás céljaira átvehes-
sen. Ugyanis a földvétele és az albrélet jövedelméből
a kamatokat levonva, mintegy 8000 koronával apasz-
hatnák a pótdókat.

— **A körmendi tanító ügye.** A körmendi lány-
iskola kis lányainak elsőbűnű dolgaiban a *Vasvármegye*
című lap a következőket írja: A *Mocsári*-féle
bűnügyre vonatkozólag egy névtelen körmendi tudó-
sító tájékoztatta a fővárosi lapokat a szomorú tény-
álladék teljességével. Ebben a tudósításban,
akár tájékoztatásból, akár maliciából, olyan válto-
lanságok foglaltak, melyeket kötelességünk helyre-
igazítani. Az illető tudósító ugyanis úgy informálta a
fővárosi lapokat, hogy a kir. tanfelügyelő bár hogy a
tanteustület egyik tagja hónapokkal megelőzőleg felje-
lentette a *Mocsári* üzemelt: semmiféle intézkedésé-
ket nem tett. Ez a része a közlelménynek pusztá
valótlanság. Igaz, hogy hónapok előtt már *Farkas*
tanító jelelentette *Mocsári* a kir. tanfelügyelőnél,
de egészen más ügyek miatt, mire *Halász* Ferenc
királyi tanácsos tanfelügyelő rögtön folyamathoz tette
elenti a fejelemelét. Akkor pedig, mikor a bűn-
ügyre vonatkozólag a kir. tanfelügyelőséghez felje-
lentés érkezett, rögtön a közigazgatási bizottsághoz
elé terjesztette az esetet, mire *Mocsári* állásától már
több mint egy hónap előtt feljegyeztetett és ellene a
legerősebb vizsgálat tétetett folyamathoz, minek ré-
vén az iratok a bűnügyi eljárás megindítása végett a
királyi ügyészséghez tetettek át. Világos tehát, hogy
e szomorú ügyben úgy a kir. tanfelügyelő, mint az
összes hatóságok a legnagyobb gyorsasággal és
erélyiel járának el.

— **Bányászerezonsétlenség.** *Münsterből* távira-
tozzák, hogy *Aalten* mellett a *Vorwärts*-bányában
bányaléggrobbanás történt. Öt munkás meghalt és négy
súlyosan megszebesült.

— **Református istentisztelet.** A svábhgyi re-
formátus templomban vasárnap délelőtt féltizenegy
órákor istentisztelet lesz. Az ünnepi szent beszédet
Kádár Lajos vallás tanár mondja.

— **Katasztrófa egy bányában.** *Sidneyből*
jelentik, hogy a *mount-leblai* szénbányában,
Vollongong mellett (Uj-Délwales) borzasztó robba-
nás történt. Eddig 27 halottat hoztak napvilágra.
149 embert megmentettek, de még több, mint
száz ember van a *törmelkek* alatt s csekély a re-
mény, hogy ezeket megmenthetik. A bánya be-
járata mellett levő épületek elpusztultak, a szén-
bánya egy része kigyulladt. Mikor a szerencsét-
lenség híre megérkezett, az új-délwalesi parlament
elnapolta ülését.

— **Árvíz Amerikában.** *Newyorkból* táviratozzák,
hogy a *Kolorado* folyó vize kiáradt és előntötte az
egész vidéket. Ezer meg ezer ember volt kénytelen
lakóhelyét elhagyni. Igen sok házállalt a vízbe fuladt
és a víz óriási gyapot-telepeket elpusztított. A *Brazos*
kiöntött vize kétszáz négyszög mérföldnyi területet bo-
ritott el. Hogy mennyi emberét pusztult el, azt még
nem tudták megállapítani.

— **Musolino a fegyházban.** Egy porto-terrafői
távirat jelenti, hogy *Musolinot* ma reggel egy torpedó-
oirkálójahajón *Via-Regio*ból a *Porte Longone*-fegyházba
szállították.

— **Sikkasztó csendőrszervezet.** A *kassai* csendőr-
parancsnokság táviratilag értesítette ma a főkapitány-
ságot, hogy *Nemes* Pál csendőrszervezet a *miskolci*
csendőrszög pénztárából 151 korona 71 fillért sikkasz-
tott, azután megszökött. A sikkasztó letartóztatása
érdekében a rendőrség is megette az intézkedéseket

— **A megszökött bárón.** A fővárosi újságok a
minap azt írták, hogy a *Lánchíd*ről a *Dunába* ugrott
Naheim báróné, aki *Berlinből* jött *Budapestre*. *Ber-
linből* ma azt táviratozzák, hogy az ottani lapok nagy
kétkedéssel fogadják azt a hírt, hogy *Budapest*ben
valami *Naheim* vagy *Neheim* báróné, aki egy berlini
nevelőintézetből szökött volna meg, öngyilkossá lett.
A rendőrség mit sem tud arról, hogy valamelyik ber-
lini leánynevelő-intézetből megszökött volna egy nő-
vendék.

— **Elsüllyedt vítorlás hajó.** *Brombergből* távira-
tozzák, hogy a *Visztulán* tegnap este össeltűzközés
következtében elsüllyedt egy kirándulókát vívó vitor-
lás hajó. Tíz ember a vízbe fuladt, négyen eltűntek.

— **A fogak épsége.** A fogak épsége sok min-
den betegségre való inklinációnak veszi el a hatályát.
A legjobb szer a fogak épségben tartására a világhírű
Sarg-féle kalodent, amelynek a gyógyasztása mind-
inkább növekszik.

— **Fővárosi Orfeum.** A fővárosban annyira
kedvelt *Fővárosi Orfeum* nyári színete már a végét
járja. A színházban erősen készülődnek immár a jövő
évadra. A házat tatarozták és sok szorgalmas kéz
dolgozik, hogy a pompás épület minden részében új
fényvel közzönsze az új szezon. *Waldmann* igazgató
ez idő szerint külföldi uton a legérdekesebb attrakció-
kat keresi. A szokott fényvel és kitűnő programmal
augusztus 16-ikán nyitja meg színházát, amely bizo-
nyára az idén is kedves helye lesz a szórakozni
vágó közönségnek.

— **Cigányzene-hangverseny a Telefon Hírmon-
dóban.** Ma este a *Telefon Hírmondó* mindazon előfizetői, kik
az estét otthonukban töltik, kellemes szórakozásban részesül-
nek. Nyolc órától tizenegig az *Emke-kávéházban* játszó
cigánybanda zenésztétel közvetíti a *Telefon Hírmondó*; ezen
zeneátvitel azonban a külföldi törszéziatok felolvasásakor
megszakítást szenved; valamint féltíz órákor, amikor az est
folyamán érkezett hírek és táviratok kerülnek felolvasásra.

A bűnösök világából.

Budapest, augusztus 1.

*Lombroso*nek most megjelent új könyve, mely
a Bűnselekmények okairól és leküzdéséről szól, olyan
külső körülmények összehatását ismereti, melyek
bűnselekedetek elővetésére indítják az embert.
Lombroso első sorban az éghajlati viszonyok hatását
tanulmányozza s megállapítja, hogy a bűnös hajlam-
okat a forró éghajlat épp úgy lelohasztja, mint a
nagy hideg, míg a mérsékelt égöv valóságos tenyészítője
a bűnöknek. A legtöbb forradalom és lázadás nyár
idején volt s emmi kétség, hogy a meleg
föld tudja korbácsolni a szenvedélyeket. Az éghajlat
hatásán kívül természetesen faji tulajdonságok is
közrehatnak a bűnök elővetésénél, *Olaszországban*
a legtöbb falunak megvan a maga speciális bűne s
IV. Pius pápa például azért íteltette halálra *Artena*
község összes lakóit, hogy ennek a „gaz népségnek
még a magját is kiírta“. A bűnös fajok legklassziku-
sabb példáját *Lombroso* a cigányokban látja, akik
szerinte a legszenvedélyesebb és legbűnösebb embe-
rek a földön. Nagyon érdekesek azok a megfigyelé-
sek, melyeket *Lombroso* a népsűrűséggel hozza össze-
függésbe. Azt tanítja, hogy a sűrű népséggű helyeken
szaporodnak a bűnösök s a műveltség ezeken a helyeken
nagyon gyakran csak növeli a bűnös hajlandóságokat.
Minél sűrűbb a lakosság valamely helyen, annál nagyobb
az emberek hajlandósága a lopásra, míg a gyilkolá-
sra ilyen helyeken kevés ember vetemedik. A fa-
junak épp úgy megvannak a maga bűnei, mint a
városnak; míg a falvakban főleg a gyűlölet, a bosszú
és az irigység viszi az embereket a bűnre, addig a
nagy városok bűnösöit a lustaság és a család ősz-
töne ragadja magával. A legnagyobb szövetségese a
bűnös hajlamoknak mindezekon kívül: az alkohol.

Kiszámították, hogy száz font sterling könyörado-
mányból átlag harminc fontot pálinkára adtak ki
Angolország koldusai. *Dixon* olyan helyet talált
Amerikában, amelynek lakossága tulajdonomán munká-
sokból áll, de azért évek óta senki sem követett el
bűnselekményt. Ezt a helyet *Johnsburgnak* hív-
ják, ahol csak receptre ad a gyógyszerész alkoholt.
Franciaországban az összes bűnösök fele alko-
holista, *Németországban* pedig száz bűnös közül
negyvenegyben tejesztette ki a bűnös hajlamokat a
pálinka.

A műveltségről szóló fejezet nagy meglepetést
tartogat azok számára, akik a műveltség terjedésétől
remélik az abszolút jők országának előkövetkezését.
Bizonyos fokig ugyan apasztja a műveltség a bűnös
hajlamokat, de e fokon túl egyenesen bűnre ingerli
az embereket. Azokban az országokban, ahol az is-
kolai műveltség még nincs nagyon elterjedve, nagyon
főlszaporodnak a bűnösök, míg azokban, ahol a mű-
veltség általános, ritkán fordulnak elő az erőszakos bű-
nök, de nagy az erkölcsi vétségek száma. Mindamellett
nagy hatással van a műveltség a bűnös hajlamokra,
mert a bűnök formáit enyhíti. Az a nézet, hogy a sze-
gényesség a bűnös hajlamok főoka, teljesen téves. Igaz
ugyan, hogy a gazdasági viszonyok nagy befolyással
vannak a bűnös hajlamokra, de a hirtelen meggazda-
gódás éppúgy szűvetségese a kriminalitásnak, mint a
szegénység.

Az örökült bűnös hajlamok kérdéséről általános-
ságban mit sem állapít meg *Lombroso* s inkább csak
néhány bűnös család történetét ismereti. E családok
közül nagyon érdekes egy *Motgare* nevű, amely egy
nagyon felettéletű asszonytól származott és négy-
száz büntetéssel ajándékozta már *Anglia* bürtöneit.

A jogialkozás hatását a bűnös hajlamokra nagyon
nehéz megállapítani. *Lombroso* mégis megállapít
annyit, hogy a legtöbb tolva és verekedő a földműve-
sek közt van, a legtöbb forradalmár pedig a iparosok
közűt. Sértegetni a hentesek és kocsisok szoktak leg-
sűrűbben, a tudósok közt sok a család. A legkevesebb
bűnös a vadászok, halászok, diákok és papok közt van.

Ami a bűnök megelőzését illeti, *Lombroso* a
jótékonyágnak nem nagy fontosságot tulajdonít s
inkább az alkoholizmus leggyöztését ajánlja. Nagy sulyt
helyez a népséggel testi nevelésre, a tornaszatra és a
sport üzésére, amely megdedi a testet s nem engedti
hogy az érzelmi élet korán fölébredjen az emberben.

Szép Spanyolhon.

Barcelonában rájöttek arra,
hogy az egyetemről esztendő óta
rengeszt hamis diploma került
forgalomba.

Spanyolország, bűnös ország,
Tűzes csókok szép hazája!
Földeden nincs már komorság,
Népednek van diplomája.

Mert a doktor diplomáját
Kapja mindenféle árban;
Ölel karokkal várják
— Ha fizet — a doktor-gyárban.

Ki meguntja kaptalját,
A műhelybe nem megy vissza,
Mert megkapja diplomáját,
Ha a pénzt el nem isszza.

És az aulába beállít
A spanyol grand büszkén járva,
Ailig végzett négy polgárit,
De a rektor karja tárva.

Szól a rektor: „Édes fia!
Nem kell félni a vizsgától,
Nem vagyok én oly szigorú,
Ki a karrierben gátol.“

„Egy a kérdés, s im bezengem:
Van-e elég pezetája?
Mert hát... — hiszen ért én engem,
Csak a pénznek van ma bája.“

S fizet a grand sok pezetát,
Mire nyomban doktor leszén,
És a rektor ha kezét ad,
Diplomája is már készen.

Ó, te bűvös *Spanyolország*,
Hol a citrom, narancs terem,
Földeden nincs már komorság,
Doktort gyártasz olosó szeren.

S hol legforróbb a csók, a nyár,
Ó te bűvös *Spanyolország*!
Egyezéért diploma jár,
Kétezerért: díszdoktorság.

Szalmavilág.

Berlinben a szalmaözeveg hölgyek egyesületét alapították. Ez a szalmaözeveg hölgyek köre.

Előszó.

Szalmaözeveg ezidáig,
Ugy-e bár, csak férfi volt?
Virradattól éjszakáig
S vice versa udvarolt.

Jegygyűrtjét sutba dobta,
Újra legény lett szegényi,
S lánykából szállt lánykarokba
A nyár nem egy éjjelen.

Vége im a szép időnek,
Nők is szalmaözevegek,
Kalandot kalandra szőnek,
Nézésükben tűz remeg.

S urak, hölgyek! — nemsokára
Csöppet sem lesz fura már.
Csókra vágyva, csókra várva
Egy-egy ifju szalmapar.

A nő a férjnek:

Ha tudnád, édesem,
Mily szomorú vagyok.
Étel nem kell nekem,
Búmtól nem alhatok.

A hajnal fenn talál,
És sóhaj közt az est,
Maholnap a halál
Már-már követni kezd.

Férjcském! kedvesem,
Csak érted élek én.
Százszor megkönyvezem,
Hogy nem jössz most felém!

A férj a nőnek:

Ha tudnád, édesem,
Mily elhagyott vagyok,
Nem kell a lét nekem,
Búmtól nem alhatok.

A hajnal fenn talál,
Fárnak között az est,
Maholnap a halál
Már-már követni kezd.

Kis nőcském! kedvesem
Csak érted élek én,
Százszor megkönyvezem,
Hogy most nem jössz felém!

Apró hírdetések.

I.

Csinos, uri szalmaözeveg
Sikkes, uri nót keres.
A magányát megosztani
Vágya két-, sőt négyszeres.

Jó, ha barna, jobb, ha szőke,
Se sovány, se mollett... Oh!
Aroképet is küldhet bátrán!
Jeligém: Diskréció!

II.

Csinos, női szalmaözeveg,
Sikkes, less urat keres,
A magányát megosztani
Vágya négy-, sőt hétszeres.

Jó, ha szőke, jobb, ha barna,
Ha fekete volna... Oh!
Aroképet is küldhet bátrán,
Jeligém: Diskréció!

Findáló:

A New-York szépből, Walzer-
tempóban.

Taníts meg oszokolni
A kártnak hús ölen...

SZÍNHÁZ, ZENE

Városaligeti Színkör. Ziehrer új operettjének, A három kívánságnak szombaton lesz a bemutatója a városaligeti színházban. Az operett, a bécsi Carl-színházban és külföldi színpadokon óriási sikereket aratott. A főbb szerepeket játszókat: Csongorai Mariska, Föld Olga, Orsi Iza, Latabárné, Váradi Jolán, Kövesdi, Sziklai Kornél, Szentés János, Nagy, Pázmán, Gabányi, Tordai és Palotai. Az operettet *Béldi Izor* fordította, rendezője *Mátrai Kálmán*.

E. Kovács Gyula emlékezete. A kolozsvári nemzeti színház tagjai tegnap kegyelettel ünnepelték a tragikus véget ért *E. Kovács Gyula* színművész emlékezését a kolozsvári temetőben. Az emlékezésről *Megegyi igazgató* mondta a színház tagjainak részvételével, azután *Tomka Kálmán*, a kolozsvári nemzeti színház művésze szavalta el szép alkalmi költeményét, mire az ünnepély a kolozsvári polgári dalegyület énekével véget ért. A díszes sirra számosan helyeztek koszorút.

TÖRVÉNYSZÉK

Uj kurali tanácsjegyzők. Az igazságügyminiszter dr. *Bajkay* Endre budapesti VIII-X. kerületi és dr. *Csengey* Miklós gödöllői királyi járásbírósi albirákat a m. kir. Kuriához tanácsjegyzőkül rendelte be.

A kosaras-asszony letartóztatása. A kis *Flas Teréz* és *Mazur Anna* megrontóinak bűnsegedei már mind a hárman fogva vannak. Tegnap *Horváth Lajosnét* és *Horváth Marit* tartóztatta le a vizsgálóbíró hosszabb kihallgatás után, ma pedig a kosaras-asszonyt, özvegy *Fabián Józsefnét* oskanta le a vizsgálóbíró. Réggel fél tíz órára szállította be a rendőrség a vizsgálóbíró rendelkezésére *Fábiánét* az alkotmány-utcai fogházba. Alig, hogy belajstromozták a bűnös asszonyt lenn a fogház felvételi irodájában, felvezette *Langer vizsgálóbíró* s közel egy óráig tartó kihallgatás után elrendelte ellene a vizsgálati fogságot. Mind a három letartóztatott asszony felebbezést jelentett be a vizsgálóbíró határozata ellen a törvényszék vádtanácsához. A törvényszék is kellő erőlyel üldözi és bünteti azokat a züllött erkölcsű férfiakat, akik fiatal, serdületlen leánygyermeküket áldoznak aljas vágyuknak. Ma egy *Eredics Sándor* nevű fuvaros felett itélkezett zárt ajtók mögött a büntetőtörvényszék *Agoraszó* bíró elnöklété alatt. A törvényszék dr. *Polgár* alügyész vádjára a büntetőkönyv 236. §-a alapján két és fél évi fegyházzal sújtotta *Eredicset*, aki felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Halálbüntetés Svájoban. *Freiburgból* táviratozzák: Ma reggel négy órakor a fogház belső udvarán kivégezték *Jean Chattonst*, aki a múlt évben *Meyrérban* megölte néjét. A nagytanács tegnap hetvenhat szavazattal huszonhárom ellenében megszüntette a kegyelmi kérvényt. A kivégés feltűnést kelt, mert Svájoban csak kevés kantonban áll fenn a halálbüntetés intézménye és igen ritkán alkalmazzák. A legutóbbi kivégés Svájoban 1892-ben volt *Luzernben*. *Freiburgban* több mint 40 év óta nem mondtak ki halálbüntetést.

SPORT

Köttingbrunn és a Telefon Hírmondó. A köttingbrunni meeting mai negyedik napjának eredményeit Budapeston leghamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó után tudhatja meg az érdeklődő publikum. A szerkesztőség kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján két-két futamokint kerültek felolvasásra a versenyek eredményei. Az összeredményt nyolc óra előtt olvastatja fel a Telefon Hírmondó. A felolvasások kezdetére kétszeres riadójel hívja fel a közönség figyelmét.

TÁVIRATOK

London, augusztus 1. Kay-Shuttleworth (liberális) helyébe, akit a peeri rangra emeltek, az alsóház tagjává megválasztották *Clitheroe*-ban (Lancaster) *Shaoklanton* munkáspárti jelöltet.

Konstantinápoly, augusztus 1. Constans francia nagykövetet, akit tegnap ide visszaérkezett, a szelamlik után a szultán kihallgatáson fogadta.

Az angol király állapota.

London, augusztus 1. A koronázás minden valószínűség szerint programszerűleg fog végbemenni. Udvari körökben beszélik, hogy nincs semmi ok a koronázás elhalasztására. A király orvosai kijelentik, hogy a nyolc hét óta tartó kezelés és életrend annyira helyreállították a király egészségét, hogy évek óta nem volt olyan szívós és friss a király, mint most.

A német vámtarifa.

Berlin, augusztus 1. A vámtarifa-bizottság mai ülésén *Möller* kereskedelmi miniszter ama számos indítvány ellen szólalt fel, amelyek a vámtételek leszállítására és megszüntetésére irányulnak. Ljedelemmel látta, hogy a bizottság a vámok leszállításával a kompenzációnak mennyi objektumát tette semmivé. Sürgősen kéri a vámok fenntartását. A sinkartel miatt az állam nem panaszkozhatik. Kéri a mezőgazdaság képviselőit, hogyan képzolják a gabonavám felemelését, ha az iparosok segítik lerombolni a kompenzációs vámoikat. A szociáldemokraták a jövőndő álom képeinek hó-

dolnak. A vámentesség nem felel meg a jelennek. Öröm és élvezet volna neki, hogy ismét egy szociáldemokratával szemben vállaljon jelöltséget, hogy megmutassa a munkásoknak, ki képviseli az ő igazi előnyüket. A kártelek esetleges visszaválása nem szabad kihasználni a vámtételek leszállítására. Az egész világ a védvámra tér át, még Anglia is és így Németországnak nem maradhat hátra.

A békekötés után.

Pretória, augusztus 1. A boeroknak hazaszállítása gyorsan halad. Ama családok számát, amelyek már eddig Transvaalban farmokon letelepedtek, 9000-re teszik.

Hága, augusztus 1. Fischer és *Wessels* boer megbízottak és *De Bruyn* titkár ma Southamptonba utaztak, hogy ott üdvözöljék *Steyn* elnököt. *Steyn* Rotterdamban száll partra, ahonnan tekintettel egészségi állapotára, számos elővigyázati intézkedés figyelemmel tartásával Scheveningenbe viszik.

London, augusztus 1. Lynch alsóházi tagot, akit hazafüvés vádolnak, ma átadták a bíróságnak. *Lynch* azzal vádolják, hogy parancsnoka volt a boerok pártján harcoló ir csapatnak.

Brüsszel, augusztus 1. A boerok körében beszélnek, hogy *Botha*, *De Wet* és *Delarey* legközelebb tanácskoznai fognak az angol királylyal, *Balfour*val és *Chamberlain*nel. A boer vezérek három követelést fognak előterjeszteni. Kívánják, hogy boer foglyoknak mentő előbb engedjék meg a visszatérést, továbbá, hogy ejtsék el azt a tervet, hogy Transvaal egy részét *Natal*hoz csatolják és végül, hogy nyolc millió fontnyi kölcsönt vehessen fel Transvaal.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 1. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) A hanyatló irányzat ma ismét tovább folyt és az áruforgalom fennakadása, valamint a newyorki árfolyamok hanyatlása eladásokat idézett elő. Tulnyomó volt a kínálat buzában, és e cikk a tegnapi árfolyamhoz képest 6 fillérrel hanyatlott, rozs és zab átlag 3 fillért vesztett. Buza öszre 6.81-6.84, rozs öszre 5.98-5.96-5.61, zab öszre 5.52-5.50, tengeri szeptember-októberre 5.06. Záralkor: buza öszre 6.82, rozs öszre 5.97, tengeri szeptember-októberre 5.11 korona.

Drezda, augusztus 1. A legrégibb és legelőkelőbb bankházak egyike, a *Roetsch* Ede utódai-éig beszüntette fizetéseit. A fizetéseketlenységnek az az oka, hogy a cég minden vagyonát ingatlan spekulációkba fektette és temérdek ipari vállalkozásban vett részt. A cég mostani tulajdonosai: *Hahn* Viktor titkos kereskedelmi tanácsos és *Spreckels*, az ismert nevű amerikai cukorkirály fia. A passzívok 7 millió márkával haladják meg az aktívákat.

New-York, augusztus 1. (Terményföldes.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8.1/16 (9.-). Aug.-ra 8.17 (—). Novemberre 7.61 (—). New-Orleansban helyben 8.1/16 (8.1/16). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — **Zsir:** Western steam 11.05 (10.95). Rohe és Brothers 11.17 (11.—). — **Tengeri** irányzata szilárd. — Aug.-ra — (—). Szeptemberre 61.1/4 (60.1/4). — Dec.-re 48.1/4 (48.1/4). Buza irányzata szilárd. — Píros ószi helyben 77.1/4 (77.1/4). Aug.-ra — (—). Szept.-re 74.1/4 (74.1/4). Dec.-re 74.1/4 (74.1/4). Májusra 76.1/4 (76.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — **Kávé:** fair Rio 7.sz. 5.1/4 (5.1/4). — Aug.-ra 5.75 (0.—). októberre 5.50 (0.—). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — **Cukor:** 2.1/4 (2.1/4). — **Ón:** 28.40 (28.20). — **Réz:** 11.90-12.— (11.1/4-12.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 1. (Terményföldes.) (Zárlat.)

Buza irányzata szilárd. — Aug.-ra 70.1/4 (—). — Szept.-re 70.— (69.1/4). — **Tengeri** irányzata szilárd. — Szept.-re 56.1/4 (55.1/4). — **Zsir:** Szept.-re 10.77 (10.82). — Okt.-re 11.27 (11.40). — **Szalonna** short clear 11.30 (11.17). — **Sertésus:** Szept.-re 16.70 (16.77). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szombat, augusztus 2. — Római katolikus: Alfonz. — Protestáns: Gusztáv. — Görög-ország: Julius 20. Illes próf. — Zsidó: Tham. 28. Sabbath Mat. Mas. — Nap két: 4 óra 24 perckor. — Nyugszik: 7 óra 15 perckor. — Hold két: 2 óra 44 perckor éjjel. — Nyugszik: 5 óra 54 perckor délután.

A miniszterek nem jogaának.
Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.
Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.
Mezőgazdasági múzeum (Kerespesi-ut 72. d. e. 9-től 1 óráig).
Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10-11 óráig. Belépődíj 1 korona.
Szaladalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-11 óráig.
Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

KÜLÖNFÉLÉK

Cáfolat.

Leírom százsor: nem szeretlek.
Kacag a nóta:
Bolondság volt, elmult! Hányat szerettem
Már én azóta!

Leírom százsor: elfeledlek.
... S amikor írom,
Egy könnyesepp perdül, gördül lassan végig
Le a papíron ...

Farkas Imre.

† **A pápa nyaralása.** A pápa életrendjéről a következőket írják: A pápa az idén sokkal ritkábban megy le a Vatikán kertjébe, mint más esztendőokban. Az idei nyáron még csak kétszer volt XIII. Leó a kertben, ahol máskor egész nap tartózkodott. Tavaly még gyakran a Casino-épületben ebédelt a pápa, s ott tartotta a magán-kihallgatásokat is, az idén azonban már terhére esik neki kocsiba szállni. A pápa természetesen nagyon vgyódi az idén is a kertbe, amely igen unalmas hely. Csak szőlő terem benne egyéb semmi. A szőlő is igen rossz, s olyan bort sajtolnak belőle, ami nem is innivaló. A pápa bora azért persze mégis jó áron kél el. XIII. Leó az idén mind a két ízben csak háromnegyed órát töltött a kertjében. kikocsizott s aztán egyszerre megállította a kocsit s botjára támaszkodva pár lépést sétált, miközben a testőreivel beszélgetett. A pápa nyáron is rendes élet él: reggel íéhat órákor már talpon van, misézük s aztán megreggelizik. Majd Rampollát fogadja, aki jelentést tesz neki a napi eseményekről s bemutatja az újságokból kivágott, a pápát érdeklő híreket. Az Osservatore Romano az egyetlen újság, amelyet egész terjedelmében megkap a pápa, minden este pontban hét órákor. Délig kihallgatásokat ad a pápa, de ilyenkor nyáron nagyon megválogatják azokat, akiket eléje bocsátanak. Déiben étezik a pápa, azután pedig alszik egy órát. Két órákor jelentkezik nála a házi káplánja, aki szemelvényeket olvas neki a klasszikusokból, többnyire Vergiliusból. Ha ezt megunja a pápa, papjainak karjára támaszkodva sétál a könyvtári szobákban, azután pedig vagy régi költeményeit oszlogatja, vagy pedig új verseket ír. Verselés közben azonban gyakran elgyengül és elalszik. Ha sokáig semmi nesz nem halatszik a szobájából, egy udvari papnak kötelessége bemenni és felkölteni a szent atyát. XIII. Leó különben meg van elégedve az erejével és az egészséggel, s azt hiszi, hogy még sokáig fog élni. Jellemző rá nézve, amit pár évvel ezelőt egy apácának választott, aki azt kívánta neki, érje meg a századik születésnapját.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(34)

Ananij gazdag fakereskedő volt, nagy fűrészmalom tulajdonosa, aki e mellett bárkákat is építtetett és tutajokat küldözgetett szét a Volgán. Ignác már évek óta állott üzleti összeköttetésben s Foma gyakran látta a magas növésű öregembert, aki olyan egyenes volt, mint a fenyő s hosszú fehér szakállu, leelőgő karu ember volt. Fomában mindig tiszteletet ébresztett ez a gyönyörű növésű, nyílt tekintetű ember, ámbar gyakran hallotta, hogy ez a vadember nem tisztességes uton szerezte a vagyonát s ámbár szelvében beszéltek, hogy az öreg gyalázatos életet folytat egy vidéki városkában. Ignác is beszélte, hogy Ananij fiatal korában, mikor még paraszt volt, a kertjében fekvő kis házikóban egy kiszabadult fegyencet tartogatott, aki hamis pénzt vert az öregnek. Ez volt Ananij vagyonának az alapja. Egy napon leégett a házikó s a hamuban egy elégett ember hulláját találták meg, akinek szét volt zuva a koponyája. Azt beszéltek, hogy Ananij ölte meg ezt az embert. Ehhez hasonló eset több is történt az öreggel. de a városbeli gazdag emberekről sok ilyen dolgot beszéltek s majdnem mindannyiról azt beszéltek, hogy rablással és gyilkossággal keresték a vagyonukat. Foma hallotta ezeket a dolgokat, de sohasem gondolkodott arról, hogy megfelelőnek-e az igazságnak vagy sem.

Azt is tudta Foma az öregről, hogy két asszonyt túltelt már. Az egyik a nászéjszakán halt meg Ananij karjai között. Aztán a fia feleségét édesgette magához, a fiu inni kezdett s bizonyosan tönkre ment volna, ha időközben rá nem

— Száz esztendő? — szölt a pápa, — kedves gyermekem, miért akarsz te az isteni gondviselésnek határt szabni?

XIII. Leó tehát reméli, hogy száz esztendőnél is tovább fog élni.

† **Tarantella-gitárosok.** Osuna spanyol városkában és környékén, a *Liberal* című lap közlése szerint, a tarantella-pók az idén annyira elszaporodtak, hogy valósággal gyötrelmessé teszik az életet. Még a szobában sem lehet maradni fölük. S ennek a póknak a csipése mérges és bizonyos táncoló-dühöt kelt az emberben. Andaluzia sok helyén gitárosok vannak, akiknek az a sajátosság hivatásuk van, hogy az állítólagos pókméreg hatását lerontsák. Gitárjukon különösen vad dalt (tarantellát) vernek, amely arra bírja a tarantella-póktól megcsipett embert, hogy addig táncoljon és ugránozzék, míg a kimerültségtől össze nem roskad. Az izzadsággal, amely ekkor már patakokban ömlik le róla, a méreg is eltűnik a testéből. Mivel a tarantella-csipés nagyon gyakori és a nép az ártalmasságáról meg van győződve, Andaluzia több helységében társaságok alakultak, amelyek tagjainak olesón szállítják a gitár-specialistákat. A gitárosok egyébként szívesen nyitnak bérletet is. Osunában egy csipésnek a kikurálására harmincöt fillért számítanak. Mihelyt a tarantella valakit megcsip, ágyba fekszik és hivat egy tarantella-gitárost. Ez nekirugaszkozik a gitárjának és teljes dühvel veri, a beteg pedig addig ugránozik az ágyán, míg ki nem takarodik belőle a pók-méreg.

† **A két krokodilus.** Gallifet volt miniszter főjegyzéseinek a tömege kifogyhatatlan. Erdemes elolvasni a sok anyagból a következők apróságát is:

Mexiko, 1867.

Arra készülünk, hogy kiürítsük Mexikót a lakosság nagy öröme és az Egyesült-Államok elégtételére, akik kívánják ezt a kiürítést. Írtam Bazainenek, hogy annyira el vagyok foglalva hadi feladataimmal, a környéknek a kalózköztől való megszabadításával, hogy nem törődhetem más dolgokkal, például a betegek szállításával stb. Kérek tehát egy írtást ezeknek a dolgoknak az ellátására. Néhány nappal később megjön X. órnagy, Y. kapitányval, aki tehetőség rajzoló. X. órnagy átnyújtja nekem szolgálati igazolványát, amely, ha nem maga fogalmazta, nagyon „a javára” szól. A levelet természetesen Bazaine írta alá. Egy kis jóakarattal azt lehetett kiolvasni a levélből, hogy tulajdonképpen az órnagy a főnöke az alezredesnek. A marsall nagyon szereti az ilyen tréfiákat és nagyon szeret mások rovására nevetni. Bizonyosan azt mondotta magában:

— Na, az ugyan mulatságos lesz, amikor ez a két krokodilus fölfalja magát.

szánja magát, hogy az igriszi kolostorba megy. Mikor ez az asszony is meghalt, Ananij egy néma kolduslányt vett magához, akivel még most is együtt él s aki nemrégiben egy halott gyermeket szült a világra ...

Mikor Foma a vendéglőbe ért, amelyben Ananij lakott, mindaz észébe jutott, amit atyja s a többiek beszéltek róla s úgy érezte, hogy Ananij nagyon érdekli őt.

Mikor kinyitotta az ajtót, megállt a kis szoba küszöbén, melynek egyetlen ablaka a szomszéd háztetőre nézett. Az öregember, aki éppen most ebredt föl, az ágy szélén ült, a karjára támaszkodott s a padlóra bámult. Hosszu szakállja a térdéig ért, de még így, ülő helyzetben is, nagyon magas embernek látszott.

— Ki az? — kérdezte Ananij rekedt, haragos hangon, a nélkül, hogy felemelte volna a fejét.

— Én vagyok. Jó napot, Ananij Savvics.

Az öreg lassan fölemelte a fejét, összehuzta a szemét s Fomára nézett.

— Ignác fia? Igen?

— Az.

— Jőjj ide. Ülj az ablakhoz, látni akarom, hogy mi lett belőled. Kell tea?

— Iszom. Köszönöm.

— Pincér! — kiáltotta az öreg, megfogta a szakállát s figyelmesen nézett Fomára. Foma oldalról nézte.

Az öreg ember homlokán számos barázdta volt. Bőre szinte megfeketedett már, halántékaira gondör, ősz fürtök borultak; esőndes kék szemel-arcu felső részének okos és kellemes vonást kölcsönöztek. Ajka azonban vörös és duzzadt volt s nem igen illet arcához. Hosszu, hegyes, lefelé görbülő orra szinte elbujt fehér szakállja alá, s mikor az ajkát mozgatta, hegyes, apró, sárga fogai kilátszottak. Rózsaszínű karton-ing fedte testét, melyet selyem öv fogott össze, fekete nadrágját a eszímája szírába tűrte. Foma az ajkait nézte s e pillanatban szentül hitte, hogy mindaz igaz, amit az öregről beszéltek.

Miután a levelet újra, meg újra elolvastam, meg-néztem magamnak X. órnagyot. Valósággal át volt szellemülve.

— Ez egy augur! — gondoltam magamban, én meg azon igyekeztem, hogy a másik legyek.

Egyásra néztünk a nélkül, hogy nevetünk volna. Az órnagy a helyett beszélni kezdett és mivel ezen a téren a rövidet huzhattam volna, félbeszakítottam a beszélgetést és a terített asztalra mutattam, arra kérvén őt, hogy a szolgálati ügyeket hagyjuk másnapra. Ebéd után az órnagyot és a kapitányt a lakásukba vezettem, Soledad legszebb lakásába, földszinten, a főutcára való kilátással. Másnap korán reggel kivonultam egész csapatommal „munkatársam”, ablakai előtt.

— Jó reggelt!

— Jó reggelt!

— Hová megy?

— Még nem tudom.

— Meddig marad oda?

— Azt sem tudom.

— Nem hagyja néhány embert a fedezetemre?

— Hiszen őnt az Isten őrzi s majd csak meg-segíti őnt a marsall levele.

Most azonban már egymásra nevetünk és megtaláltuk az egyetértést. X meghagyta nekem kegyesen a rangomat és a katonai főparancsnokságot, én pedig átadtam neki a civil teljhatalmat, a diplomáciai szolgálattól és egy századot fedeztetül. A két krokodilus mégsem falta fel egymást.

† **A Humbert-ügy költségei.** A párisi Figaro elmondja, hogy negyvenöt rendőri személy keresi Humbertéket, akiket a föld nyelt el. Ezek állandóan foglalkoznak az ügygel, de sokszor megeskik, hogy hirtelenben küldenek ki rendőröket ideiglenesen külföldre, vagy máshova, ahol a szökevényeket állítólag látták. A föntemlített negyvenöt ember semmi egyebet nem tesz, mint azt, hogy figyelemmel kíséri a Daurignacokkal és Humbertekkel bizalmas érintkezésben volt személyeket. Ez az állandó rendőri foglalkoztatás, ha évekre nyulik, minden évben csaknem ötvenezer frank rendkívüli költséget okozhat.

† **Uri kutya.** Némely kutyának alaposan jobb dolga van, mint sok embernek. Ilyen kutya mindenestre az, amelyik szerencsés volt Mrs. Dark india-napoli urasszonynak a tulajdonába kerülni. A bol-dog kutyának a neve Unio, s hogy Unio kisasszony-nak igazán uri dolga van, arról eléggé tanuskodik ez a kis eset. Unio kisasszony tizennyolc éves lett, s ezzel nagykorúságát érte el. Urnöje ekkor óhajtotta bevezetni a társaságba, s ezért szoarát adott a tisztelére és bemutatta a nagyvilágnak.

— Gyerekkorodban nagyon hasonlítottál atyádhoz — mondta Ananij s sóhajtott. Aztán egy darabig hallgatott, míg végre ezt kérdezte:

— Gondolsz-e gyakran rá? Imádkozol-e érte? Kell ám imádkoznod. Kell. Érted? Ignác nagy bűnös volt s hirtelen halt meg, még mielőtt vezekelhetett volna. Nagy bűnös.

— Nem volt nagyobb bűnös, mint a többiek — mondta Foma sötéten s sértődötten.

— Mint ki például? — kérdezte Ananij.

— Mint akárci.

— Csak egy ember van a világon, aki még bűnösebb, mint Ignác volt. Ez Majakin — mondta az öreg hangszulyal.

— Bizonyos ön effelől? — kérdezte Foma mosolyogva.

— Én? Tudom — mondta Ananij, miközben a fejével bolintott s szemel elborultak. — Én sem fogok büntől mentesen az ur elé állhatni, nagy bűnököt fogok odavinni a trónja elé. Én is szolgáltam az ördögnek, de én legalább hiszek az ur kegyelmében, de Majakin ezt sem hiszi. Majakin nem hisz sem az égben, sem a pokolban, sem az Isten irgalmasságában. Es mert nem hisz, azért fog bűnhődni még a földi életében.

— Ezt is bizonyosan tudja? — kérdezte Foma.

— Ezt is. Ne képzeldődjél — azt is tudom, hogy amit mondok, az nagyon nevétséges előtűd. Te most azt gondold: milyen bölcs. Mindant tud. De az az ember, aki sokat vétkezett, sokat is tud. A bűn nagy tanítómester. Azért olyan bölcs Majakin is.

Foma figyelt a rekedt, meggyőződéssel telt hangra s azt gondolta: bizonyosan a halált érzi.

A pincér, aki alacsony, szinte kopott arcu ember volt, most megjelent az ajtóban s a szamovárt hozta, melyet lelett az asztalra s aztán gyorsan, apró lépéssel sietett ki a szobából.

(Folytatása következik.)

Bécs, augusztus 1. (Magyar értékek sárlata.) 4 1/2-os aranyjárdék 121.20. Tízszáz és szeptedik kölcsön sorsjegye 162.25. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.—, Magyar keleti vasúti állami költség 119.—, Magyar lezártított- és pénzügyi bank 466.—, Rimamurányi vasútüzem 499.—, Magyar korona-járdék 97.85, 4 1/2-os Magyar földterem. kötvény 97.00, Magyar hitelbank részvény 720.50, Magyar nyeregyeni kölcsön sorsjegye 205.—, Kassa - oderbergi vasúti részvény 378.60, Magyar keresk. bank 2594.—, Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 1. (Osztrák értékek sárlata.) 4 1/2-os papírjárdék 101.75, 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 121.70, 1890-os sorsjegye 152.70, Osztrák hitelsorsjegy 428.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyet 453.—, Osztrák-magyar bank 1600, Déli vasút 66.75, Dunagőzhajózási részvény 936.—, Dohányrészvény 294.—, Császári és királyi arany 11.33, Német bankváltó 117.—, 4 1/2-os ezüst járdék 101.60, Osztrák koronajárdék 99.75, 1864-iki sorsjegy 250.—, Osztrák hiteltintéző részvény 683.25, Unionbank 537.—, Osztrák Lánierbank 418.50, Osztrák-magyar államvasút 705.50, Elbavölgyi vasút 470.—, Alpei bányarészvény 395.—, 20 frank. arany 19.06, Londoni váltóár 239.67, Bécsi tramway Litt B. —, Bécsi tramway Litt A. —, Lapót kőbő 370.—, Az irányzat nyugodt.

Bécs, augusztus 1. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelszervény 683.25, Magyar hitelszervény 721.50, Angol-Osztrák bank 279.—, Bécs bank-egyesület 453.50, Union bank 538.—, Lánierbank 418.75, Osztrák-magyar államvasút részvény 705.50, Déli vasút 67.—, Elbavölgyi vasút 471.—, Északnyugati vasút részvény —, Dohányrészvény 295.—, Rimamurányi vasút 499.50, Alpei bányarészvény 395.—, Májusi járdék 101.80, Magyar korona járdék 97.90, Lőrök sorsjegye 111.—, Német birodalmi mártsa 117.02—117.05, Napoleond'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 1. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde meglehetősen szilárdan indult. A szindikátusi előnkségeinek tegnapi kölése fedezésekre adtak alkalmat. Osztrák értékek Bécsre emelkedtek, török értékek javultak. Bankokra is jó vélemény lépett ma előtérbe. Később a vezető német bank-értékek is javultak. A második órában azonban a forgalom ismét a szokott kedvelenséggel jelleget viselte magán. Magán-lezártított kamatlat 1 1/2 1/2.

Berlin, augusztus 1. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjárdék —, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék —, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 98.50, Osztrák-magyar állam-vasút 151.50, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 86.35, Magyar vasúti beruházási kölcsön —, Alpei bányarészvény —, Disconto-Commandit 183.40, Általános villa-mecségi Edison 168.—, Gelsenkirchemi 163.80, Laura-kohó 190.50, 4 1/2-os ezüstjárdék 102.10, 4 1/2-os magyar arany-járdék 102.10, Osztrák hitelszervény 215.—, Déli vasút 17.75, Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.15, 4 1/2-os új orosz kölcsön —, Török dohányrészvény —, Olasz járdék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trusi 171.10, Harpeni 161.90, Az irányzat gyengült.

Berlin, augusztus 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4 1/2-os magyar aranyjárdék 102.10, Magyar koronajárdék 98.30, Osztrák hitelszervény 215.50, Osztrák-magyar államvasút 151.50, Déli vasút 17.60, Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bank-egyed 216.15, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Páris, augusztus 1. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-vasút 754.—, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 104.60, Osztrák Lánierbank 450.—, 3 1/2-os francia járdék 100.37, Ottoman-bank 563.—, 3 1/2-os francia járdék 100.37, Alpei bányarészvény —, Déli vasút —, 4 1/2-os magyar arany-járdék 103.40, Páris bankrészvény —, Olasz járdék 102.05, Francia törleszt. járdék —, Osztrák földhitelintéző részvény 1274.—, Török dohányrészvény 325.—, Az irányzat szabálytalan.

Frankfurt, augusztus 1. (Zárlat.) 4 1/2-os papír-járdék 102.10, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 103.70, Magyar koronajárdék 98.50, Osztrák-magyar bank 114.50, Déli vasút 17.60, Elbavölgyi vasút 120.—, Londoni váltóár 204.67, Bécsi bankjegyet 115.10, Villamos részvény 124.—, 3 1/2-os magyar aranykölcsön 87.70, 4 1/2-os ezüstjárdék 102.05, 4 1/2-os magyar aranyjárdék 102.25, Osztrák hitelszervény 215.—, Osztrák-magyar államvasút 151.80, Északnyugati vasút 117.—, Bécsi váltóár 83.33, Páris váltóár 813.93, Unio bank —, Alpei bányarészvény 201.70, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Airoviamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelszervény 215.60, Német bank —, Disconto 183.70, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkirchem —, Harpeni 162.50, Laura-kohó —, Olasz járdék —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 1. (Zárlat.) 4 1/2-os ezüst-járdék 101.90, 1860. sorsjegy 153.70, Déli vasút 17.50, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 104.10, Osztrák hitelszervény 215.80, Osztrák-magyar államvasút 101.25, Olasz járdék 102.90, 4 1/2-os magyar aranyjárdék 102.50, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 1. A sertésüzlet irányzata: Változatlan. A) Husos sertések ára: I. A) Magyar eis őrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 103—105 fillérg. Öreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 112—114 fillérg. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 110—111 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban, — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 111—114 fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 110—112 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 108—110 fillérg.

Sertésleltészm 1902. július 30. napján volt készlet 46.270 darab. — 1902. július 31. napján felhajta-tott 394 csarab. 1902. július 31. napján elszállított: 739 darab, 1902. augusztus 1. napjára maradt készletben 45.925 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 1.

A nyugati magas levegőnyomás az Atlanti-Oceán felől erősödött, míg a délekeleti kisebb területre szorított. Az északi depresszió változatlan maradt. Az idő Európa délekeleti részén derült, egybütött változóan felhős és helyenként esős. A hőmérséklet Németországban aránylag alacsony.

Hazánkban a hőmérséklet normális értékre emelkedett és az idő túlyomán derült. Csekély csök az ország észak-nyugati részén fordultak elő.

Küldés: Tulayomán száraz, meleg idő várható Nyu-gaton zivatarokkal; később a melegség csökkenése valószínű.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Tisza, Duna, Danubius, etc.), date (Aug. 1, Jul. 31), and water level measurements in meters.

Advertisement for Dr. Füredi, a specialist in various ailments, located at Váci-utca 12. Includes text about his 25 years of experience and a list of services.

Advertisement for Dr. Fabinyi, a specialist in various ailments, located at Erzsébet-körút 12. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for Dr. Mitzger, a specialist in various ailments, located at Teréz-körút 44. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for Butor, a specialist in various ailments, located at Teréz-körút 40. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for GUMMI, a specialist in various ailments, located at Kerepesi-utca 32. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for GUMMI, a specialist in various ailments, located at Koronaherceg-u. 17. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for Fulgurin-Rovarirtó, a specialist in various ailments, located at Király-utca 41. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for Butor, a specialist in various ailments, located at Teréz-körút 40. Includes text about his experience and a list of services.

Advertisement for Dr. Kajdacsy, a specialist in various ailments, located at Károly-körút 12. Includes text about his experience and a list of services.

